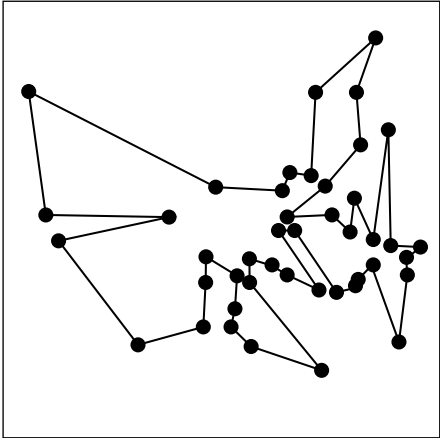
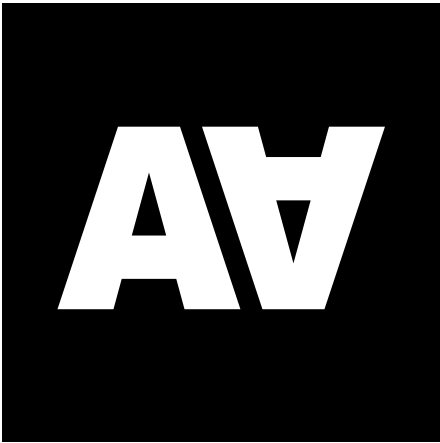

Amsterdam Alternative
Issue #060 (May-Jun 2025)

www.amsterdamalternative.nl

Originating with the city's counterculture and free spaces, Amsterdam Alternative stands for collective action and radical political debate for the sake of a desirable future for the many, not the few.

Amsterdam Alternative, ontstaan in de tegencultuur en de vrijplaatsen van de stad, propageert en steunt collectieve actie, radicale politieke debatten en een wenselijke toekomst voor iedereen.

FREE

AMSTERDAM ALTERNATIVE

Participating venues:

ADM Noord/Slibvelden, AstaroTheatro, Badhuis theater, Bajesdorp, Buurtwerkplaats Noorderhof, Cavia, Cinetol, De Appel, De Bermtoeerist, De Ceuvei, De Fabriek, De Nieuwe Anita, De Ruimte, Fort van Sjakoo, Frammer Framed, Helicopter, Kaskantine, Kostgewonnen, LIMA, NieuwLand, OCCII, OT301, Pakhuis Wilhelmina, Parknest, Plantage Dok, Plein Theater, Ruigoord, Ru Paré, Salon de IJzerstaven, 'Skek, Teatro Munganga, Treehouse NDSM, Volta, Vondelbunker, Vrijpaleis, WG, Workshop op de Ceuvei, Zaal100, ZID Theater, Zone2Source

10 jaar Amsterdam Alternative
xxx
750 jaar Amsterdam

Geschiedenis van de Amsterdamse commons

Gilden in De Waag

De oer-common is de woeste grond die economisch niet interessant genoeg is om als privébezit toe te eigenen, maar die onder gedeelde beheer wel een continue hulpbron kan zijn om een gemeenschap in leven te houden door verstandig vruchtgebruik. Denk aan een bos voor kachelhout, een meer voor visvangst, een bergweide voor grazende geiten.

Wat in onze huidige tijd, in een stedelijke omgeving als Amsterdam een common is, lijkt soms vaag, maar het idee van de common staat in wezen dicht bij de natuurlijke staat van ons diersoort Homo Sapiens: wij overleven als we samenwerken, maar we zijn pas echt (gevaarlijk) succesvol als we samenwerken met een gedeeld verhaal. Welk verhaal we geloven en uitdragen, bepaalt onze koers. Laten wij Amsterdammers daarom kijken wat de geschiedenis van onze commons ons kan leren over wat ons gedeelde verhaal voor de toekomst van onze stad kan zijn.

De oer-common van Amsterdam

De oer-common van Amsterdam is het gevolg van natuurgeweld, een aanhoudende periode van stormvloeden tot diep in het hart van wat we nu Nederland noemen. Vooral de Allerheiligenvloed van 1170 verandert het aangezicht van het stroomgebied van de Amstel en het Y aanzienlijk: het Y wordt van een onbenullig veenriviertje een brede zeearm, verbonden met de Zuiderzee, op zijn beurt door de overstromingen verbonden met de Waddenzee en de Noordzee. Bovendien zorgen deze stormvloeden voor vruchtbare kleiafzetting aan de rivieroeveren en dat maakte bewoning mogelijk op dit drassige kruispunt van rivieren.

Als uitvalsbasis voor visserij en handel is deze locatie perfect, maar hetzelfde water vormt ook een constante uitdaging en dreiging. Dus graven de mensen afwateringssloten in de afvoerrichting van het water. Deze zijn nog zichtbaar in bijvoorbeeld het stratenpatroon rond het Spui. Het afwateren van het veen zorgt er echter voor dat de bodem inklinkt, waardoor ophoging steeds opnieuw nodig is: elke bewoner creëert zo gaandeweg zijn eigen terp. Na een vernietigende stormvloed (rond ca 1215), kiezen de mensen ervoor om, in plaats van het reconstrueren van deze kwetsbare individuele terpen, samen aaneengeschakelde langwerpige ‘terpen’ voor bebouwing en vervoer te maken. Ze bouwen samen dijken, langs

de Amstel: de Nieuwendijk/Kalverstraat en de Warmoesstraat/Nes. Het continu onderhoud van deze dijken is per definitie een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De eerste Amsterdamse common is er dus niet één ten behoeve van het beheer van hulpbronnen voor vruchtgebruik. Het is een common voor het beheer van lijfsbehoud.

Uit deze eerste common ontstaat rond 1260 een volgend gezamenlijk initiatief, minder defensief en zelfverzekerder: de Amstedijk-bewoners maken gezamenlijk een dam die beide oevers verbindt. Het water stroomt onder deze Middeldam door twee sluisen. Ten westen van de Dam ligt de open Plaetse. Hier worden de goederen verhandeld die in de binnenhaven (Rokin) en buitenhaven (Damrak) binnen worden gebracht. Deze Dam, een zelfgecreëerde common die gezamenlijk gemaakt en beheerd wordt, genereert inkomen waarmee de ‘Homines manentes apud Amestelledamme’ in 1275 erkend wordt door de graaf van Holland als op zichzelf staande gemeenschap: oftewel een common. In de daaropvolgende eeuwen kan deze kleine gemeenschap zich steeds meer vrij kopen uit de greep van de grondbezittende en op vermogen terende aristocratie. Deze DIY-mentaliteit is de motor voor de onstuimige groei van de stad Amsterdam.

Deze DIY-mentaliteit is de motor voor de onstuimige groei van de stad Amsterdam.

Drie golven van het ontstaan van Commons

Sociaal historici, zoals hoogleraar Tine de Moor, verdelen de opkomst van de commons vaak in drie golven, waarvan elk een antwoord is op het falen van de staat en de markt bij het duurzaam onderhouden van een samenleving. Dit gebeurt vaak in tijden van een disruptieve herschikking tussen markt en staat, waarbij te grote groepen mensen onder te slechte omstandigheden moeten zien te overleven. Een common die steeds weer opnieuw opduikt is een type common die te maken heeft met hoe mensen hun arbeid inzetten om in hun levensonderhoud te voorzien. Deze heeft in verschillende tijden verschillende gezichten.

De Gilden: commons die uitsluiten

De eerste golf ontstaat in de overgang tussen de feodale en de vroegkapitalistische samenleving. De ‘woeste gronden’ op het platteland worden steeds meer ingeperkt, met grote sociale onrust tot gevolg, want plattelanders kunnen zo steeds slechter in hun levensonderhoud voorzien.

Dichter op elkaar wonen, in gemeenschappen, met arbeidsspecialisatie en handel als alternatief voor het rurale zelfvoorzienende leven is voor steeds meer mensen dé manier om te overleven. Arbeidsspecialisatie en handel blijken echter extreem gevoelig voor de machinaties van de vrije markt. Om de klappen van deze markt op te vangen, beginnen mensen beroepsverenigingen op te richten, en ook deze noemen we commons. In deze beroepsverenigingen maken ambachtslieden gezamenlijk afspraken over prijzen, kwaliteit, opleidingen en een vangnet voor in geval van nood. Voor ambachtslieden zijn er de gilden, voor ongeschoolde dagloners zogeheten ‘knechtsbussen’. Insluiting in eenilde betekent echter ook heel veel uitsluiting. In het exponentieel groeiende Amsterdam van de 17de eeuw was het leeuwendeel van de bevolking vroeg of laat afhankelijk van liefdadigheid in de vorm van armenzorg. Je zou kunnen stellen dat deze armenzorg ook een vorm is van een common waarmee de werkende klasse in leven wordt gehouden. Het paternaliserende en status quo bevestigende karakter van de armenzorg drijft echter op wantrouwen en kweekt een diep gevoel van minderwaardigheid bij degene die hieraan overgeleverd zijn. Dat is niet hoe een common werkt.

De Vakbonden: een common als een olievlek

De tweede golf van commons, in de 19de eeuw, hangt wederom samen met onstuimige urbanisatie. Veel verarmde boeren trekken naar de steden en met de opkomst van de industrialisatie is daar steeds meer (onderbetaald) werk te doen. Onbeteugeld door wetgeving zorgt de vrije markt voor een steeds extremere accumulatie van vermogen bij een zeer klein deel van de bevolking. Dit heeft desastreuze gevolgen, ook buiten Nederland: in de koloniën, waar Nederlanders na het zo lang mogelijk in stand houden van slavenarbeid, geweld en misbruik blijven inzetten om maximale extractie van waarde te faciliteren. Dichter bij huis springt met name het gebrek aan humane woonomstandigheden in het oog. De rijkere bewoners van Amsterdam houden zich als altijd graag bezig met liefdadigheid en hun initiatieven leiden in sommige gevallen zeker tot blijvende verbeteringen in de stad.

Tegelijkertijd kenmerkt de 19de eeuw zich door een grotere centralisatie van gezag en verbeteringen op het gebied van landsbestuur, zoals de Grondwet van 1848 en de Gemeentewet van 1851 laten zien. De commons die zich in deze periode ontwikkelen, spiegelen zich aan deze schaalvergroting en bieden mensen zonder macht een kans om gezamenlijk op te komen voor hun eigen belang in het inhumane krachtenveld van de vrije markt.

Met name de opkomst van de vakbonden is inspirerend: een echte ‘grassroots’ beweging die zich, anders dan de gilden, voor een steeds bredere groep mensen inzet en bovendien verandering en verbetering afdwingt bij zowel de markt als de staat. Dat is hoe een common zou moeten werken! Vanuit de vakbonden ontwikkelde zich het idee van sociaaldemocratie: een samenleving gebaseerd op vertrouwen en gelijkwaardige wederkerigheid, een samenleving ingericht als een goed beheerde common, als een meent.

De Verzorgingsstaat: één grote common
De *Triple Whammy* van twee vernietigende wereldoorlogen en de mondiale economische Depressie in het Interbellum, zorgt in de naoorlogse periode voor een

ongekende kans op een meer gelijke vermogensverdeling (een situatie die de eco-noom Piketty een historische anomalie noemt). De overheid, waar de sociaaldemocratische ideologie heeft postgevat, gaat zich steeds meer gedragen als het bestuur van een goed georganiseerde common. Op basis van vertrouwen en gelijkwaardige wederkerigheid richt de Nederlandse overheid de verzorgingsstaat in, of laten we zeggen: een common.

Bijna tegelijk beginnen de voorstanders van de vrije markt (bedrijven en hun eigenaren, die zich door regels en belastingen gehinderd voelen in hun behoefte aan ongebreidelde accumulatie van kapitaal) zich te verenigen in denktanks en lobbygroepen, die in de loop van de jaren ‘70 steeds meer invloed krijgen op de politiek. Sociaaldemocratie kleedt zichzelf uit ten favoeur van het flashy, sexy neoliberalisme. Vanaf de jaren ‘90 worden steeds meer publieke domeinen overgeheveld naar de vrije markt. Paternaliserende armenzorg doet zijn herintrede in de vorm van de Participatiewet en volkshuisvesting maakt plaats voor een geliberaliseerd woningmarkt.

Enter nu

Mensen zijn de afgelopen 40 jaar vooral als individuele consumenten benaderd, ook door de overheid, en dan gaan mensen zich zo gedragen. Het vertrouwen in de overheid is zodanig geslonken dat veel mensen ‘afhaken’. Ze blijken dan ontvankelijk voor de anti-liberaire sentimenten die individuele veiligheid en voorspoed beloven door de democratische instituties (journalistiek, wetenschap, kunst en cultuur, rechterlijke macht, maatschappelijke instellingen) af te breken en monddood te maken. In zijn neoliberale vorm lijkt de overheid weinig slagkracht meer te hebben om de problemen op te lossen die het vrije marktbeleid heeft veroorzaakt: de klimaatcrisis, het zorg-infarct, de eenzaamheid, de wooncrisis, etc.

Nu er zoveel ‘woeste grond’ overschiet in de samenleving is de tijd aangebroken van de derde golf. Woeste grond niet in de vorm van bos, meer of weide, maar als meer abstracte vormen van hulpbronnen die noch door de staat noch door de markt verstandig beheerd worden. Commons (Meentes) steken overal de kop op om de gaten tussen staat en markt te vullen: wooncoöperaties, energiecoöperaties, zorgcoöperaties.

Net zoals de gilden en de vakbonden als commons afspiegelingen waren van hun tijd, resulteert onze huidige flexibele arbeidsmarkt in de opkomst van broodfondsen. In een broodfonds zorgt een groep freelancers door onderlinge afspraken en geldinleg voor een vorm van inkomen in het geval van ziekte. Hoewel ik de merites van een broodfonds als common volledig onderschrijf (ik heb er zelf één helpen oprichten) en de opkomst van de vele commons toejuich, wil ik toch een kritische kanttekening plaatsen bij de huidige golf van commons als antwoord op het falen van de samenwerking tussen markt en overheid. De common-gedachte is namelijk meer waard dan een doekje voor het bloeden.

De laatste vruchtbare grond

Neem bijvoorbeeld de burgerbeweging die nu op gang is gekomen om de bebouwing van de Lutkemeerpolder te stoppen. Deze kan je zien als een prachtig voorbeeld van burgerinitiatief en -participatie. Maar ik zie het niet honoreren van de ‘common-sense’ om deze laatste vruchtbare grond van Amsterdam te behouden vooral als een kapitale fout van het stadsbestuur. Verzet heeft in het verleden vaker geleid tot het herroepen van onzalige plannen, denk aan de strijd om de Nieuwmarktbuurt. Ik hoop dat we over 50 jaar net zo opgelucht zijn over het behoud van de Lutkemeerpolder als we nu zijn over het behoud van de Nieuwmarktbuurt.

Wat is daarvoor nodig? Een koerswijziging gebaseerd op weten wie wij in het diepst van ons wezen zijn: wij zijn samen, nobody is an island.

De common is niet tragisch

In 1833 beschrijft William Foster Lloyd de commons als een tragisch concept, gedoemd te mislukken, omdat het in zijn ogen geen verweer biedt tegen de inherente hebberrigheid van individuele mensen. Het bos wordt onherroepelijk weggekap't, het meer leeggevist, de weiden stukgelopen door de geiten van die ene boer die besloot méér te nemen dan hem toekwam.

Dit invloedrijke stuk over ‘the Tragedy of the Commons’, heeft nog steeds veel zeggingskracht waardoor mensen weinig vertrouwen hebben in deze ‘vage’ samenwerkingsvorm die niet helder transactioneel is als een markt noch van bovenaf bestuurd door een overheid. Maar in feite toont Foster Lloyd vooral aan hoe destructief de Zero Sum Game is, die ons hebburig en wantrouwend maakt. Ons samenleven is tragisch, zolang we verzaaken om onderling afspraken te maken op basis van vertrouwen en gelijkwaardige wederkerigheid.

Ostrom toont overtuigend aan dat commons wel degelijk een economisch realistisch model zijn, waarin hulpbronnen uitstekend duurzaam benut kunnen worden door een gemeenschap, buiten de markt en zonder overheidsbemoeienis.

Lutkemeerpolder / Voeseipark Amsterdam

In 2009 heeft Elinor Ostrom het wantrouwen van William Foster Lloyds onderbuik retoriek weerlegd met een Nobelprijs winnend onderzoek naar het functioneren van commons. Ostrom toont overtuigend aan dat commons wel degelijk een economisch realistisch model zijn, waarin hulpbronnen uitstekend duurzaam benut kunnen worden door een gemeenschap, buiten de markt en zonder overheidsbemoeienis. Er is namelijk niets ‘Tragisch’ aan een ‘Common’ zolang deze verstandig beheerd wordt. Ostrom formuleert in haar onderzoek 8 principes voor goed beheer van een common. Deze principes waarborgen de twee dragende pijlers van een goed beheerde common: vertrouwen en reciprociteit (gelijkwaardige wederkerigheid).

De 8 principes van Ostrom vormen de blauwdruk voor het opzetten en beheren van de commons in onze huidige tijd. Ik ben van mening dat de collectieve kracht van deze commons zou moeten resulteren in verandering en verbetering van de samenleving als geheel. Dat betekent dat ook de overheid en de markt veranderd en verbeterd moeten worden.

Common als model voor overheid en markt

Amsterdam is 750 jaar geleden begonnen als een common. De complexiteit van de huidige tijd kan het zicht hierop ontnemen, maar het is noodzakelijk te voorzien welk verhaal we ook in deze tijd nodig hebben om samen te overleven. We hebben het verhaal van de common nodig, een verhaal waarin vertrouwen en gelijkwaardige wederkerigheid als ‘code of honor’ ons handelen bepaalt. Ook als we geld verdienen, ook als we beleid maken.

Amsterdam is een handelsstad, de markt regeert. Op het gebied van de markt is het echter mogelijk, en met het oog op de planetaire grenzen noodzakelijk (er is geen planeet B) om de balans tussen ‘nemen’ en ‘geven’ te bewaken. Wat je onderneemt, produceert, verhandelt zou een blijvende meerwaarde voor je gemeenschap moeten hebben, anders is het destructieve roofbouw. Dit kan door een bedrijf in te richten naar Rijnlands Model, als een coöperatieve vorm, als een common. En natuurlijk door belastingen te betalen om de reële kosten voor het behoud van onze gemeenschap in groter verband te kunnen bekostigen.

Op het gebied van gemeentebeleid is het eveneens mogelijk én noodzakelijk om de grassroots bewegingen van de huidige commons een vaste plek te geven aan tafel waar de grote beslissingen worden genomen over het functioneren van onze gemeente. Ik denk dan met name het beleid ten aanzien van aanbestedingen, bestemmingsplannen, gronduitgifte en

Amsterdam, de stad van mijn dromen

Toen ik in 1997 klaar was met de kunst-academie in Maastricht vertrok ik naar Amsterdam. Ik was 23 jaar oud en klaar voor een nieuw avontuur. Ik was uiteraard al meerdere keren in Amsterdam geweest. Met mijn ouders, op tiener tour, vrienden opzoeken die er gingen studeren en naar concerten in de Paradiso en Melkweg. Ik kende de stad amper maar wist zeker dat daar mijn toekomst lag. Amsterdam was de stad van mijn dromen. Waar mijn dromen destijds precies over gingen weet ik niet meer maar Amsterdam was in mijn gedachten de grote stad waar alles mogelijk was. De stad waar niemand raar opkeek van een knalblauwe hanenkam, afwijkende kleding, buitenbeentjes, paradijsvogels en andere exoten. Heel anders dan het in mijn ogen toch wat brave en conservatieve Limburg waar ik tot dan toe had gewoond.

Ik woon intussen al langer in Amsterdam dan ik ooit in Limburg heb gewoond en beschouw Amsterdam echt als mijn thuis. Ik voel me Amsterdammer en heb twee kinderen die hier zijn geboren en er nu opgroeien. Voor vele anderen ben ik echter nog steeds een Limburger omdat mij zachte G nog steeds vrij duidelijk te horen is. Dat accent heeft mij nooit geboeid en ik kan er wel om lachen als iemand vraagt of ik uit België kom. Ik schaam me niet voor mijn roots en ik vind dat niemand zich zou hoeven schamen om zijn/haar afkomst, voorkeuren of uiterlijk.

Tijd om de homogeniteit, vertrutting en saaie monocultuur waaraan de stad van mijn dromen ten onder gaat te verzuipen in diep, kolkend water vol exotische, maffe wezens.

De stad waarvan ik droomde is er nog steeds maar droogt steeds verder op. Alles draait om geld en uiterlijke verschijning. Opgepoetst aan de buitenkant, verrot of verkrot aan de binnenkant. Een stad voor consumerende bezoekers en bewoners met uniforme wensen. En als het aan onze vlijtige ambtenaren ligt mag er binnenkort niet eens meer gedanst worden in het café. Het moet niet gekker worden! Overall moet juist gedanst worden.

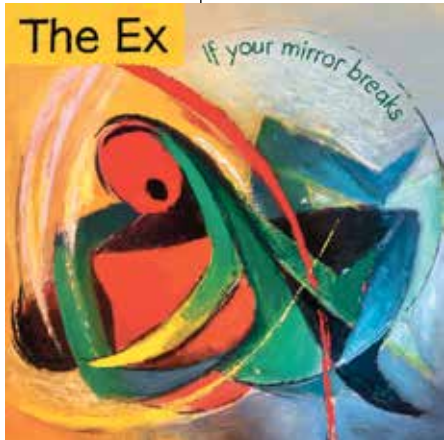
Het is de hoogste tijd dat er eens wat dijkjes breken en het water weer gaat stromen. Tijd om de homogeniteit, vertrutting en saaie monocultuur waaraan de stad van mijn dromen ten onder gaat te verzuipen in diep, kolkend water vol exotische, maffe wezens.

Gefeliciteerd Amsterdam!

MUSIC TIP TOP 6

Picked with care but you have to do the judging yourself. Tips and links to new releases are always welcome, please mail tips to: music@amsterdamalternative.nl.

Amsterdam Alternative has a playlist on Spotify that is updated on a regular basis and a Soundcloud + dedicated page on our website with DJ mixes, Podcasts and audio recordings of discussion nights. Find the links at the top right of our website.

The Ex
If Your Mirror Breaks

Label: Konkurrent Distribution
Release date: November 2024
Genre: Electronic, Ambient
Format: Digital, vinyl, CD

Holyoke
All For That One Time

Label:
Release date: February 2025
Genre: Ambient, Electronic
Format: Digital

Klein
thirteen sense

Label: Parkwood Entertainment
Release date: February 2025
Genre: Experimental, Electronic
Format: Digital

Nazar
Demilitarize

Label: Hyperdub
Release date: April 2025
Genre: Electronic, Techno, Kuduro
Format: Digital, Vinyl

Stimming
Friedrich

Label: Stimming Recordings
Release date: April 2025
Genre: Electronic, House, Experimental
Format: Digital

Wanneer de clowns het circus leiden

Als kind wilde ik bij het circus. De spanning in de lucht, de adrenaline in de tent en het decadente *showmanship* in de piste. Niet zo'n circus gevuld met dierenleed en weeïge popcorn, maar een bonte, rood-fluwelen bombarie van overdaad, veren en menselijk kunnen. En daar waar ik ontzag had voor de goochelaars en acrobaten, boezemden de clowns mij vooral angst in. Niet ongebruikelijk voor een kind, maar zo terugkijkend wel wat onterecht. Angst voor wat olijke paradijsovogels. Precies het soort wezen dat mij in de verdere loop van mijn leven op de meest cruciale momenten thuis zou laten voelen. "De clowns leiden het circus", sneert men soms cynisch. Was het maar zo'n feest.

Want échte narren trappen tegen de bestaande orde, houden de maatschappij een spiegel voor en zetten de wereld op zijn kop. In een systeem dat orde en voorspelbaarheid festiseert dienen zij al dollend als voorvechters van een eerlijk absurdisme: dat je soms alleen tot de kern kunt komen als je bereid bent het idiote te omarmen. Zo veel soorten clowns, zo'n verscheidenheid aan verzet. Andere manieren van zijn, alternatieve manieren van denken.

Ik heb de jokers dan ook lief. Jokers die de status quo uitdagen door simpelweg te zijn. Die één grap per keer het circus naar hun evenbeeld smeden. Soms bewust, soms onbewust, maar altijd raak. Microfoon in de hand, of met scherp beschilderd karton de straat op. Op het podium, of op hun zeepkistje. Niet hun volume waardoor we ze horen, maar de precisie van hun schot: hun magazijn gevuld met one-liners. Leed kan je bitter maken, maar gelukkig ook gevat.

En wie weet de weg 's nachts beter dan de harlekijnen? Bowies in hun rode laklaarzen, die niet anders kennen dan de vrijheid van opaciteit, het dansen in de marges? Ik zal hen keer op keer mijn lot toevertrouwen wanneer verveling op het spel staat. Dansvloeren gevuld met latex en schmink, zweet en ballondieren. De libertijnen hebben de wereld, en dat is er eentje van extase. Met liefde herinneren zij ons eraan dat het clown-zijn een feest is, en het leven best zoet mag wezen.

Ik bid voor de buurt-Pierrot, wiens melancholie onze beweging ziel geeft, en ons handelen de kans biedt zachttaardig te zijn. Pijn heeft ze wijs gemaakt, gevoelig voor de nuances van het leven. Zij voor wie de wereld wellicht grijs is, maar wel in vele tinten. Weemoed is beduidend minder kwalijk wanneer het je ertoe beweegt een goed mens te zijn.

En dan heb je de dwazen, die nog steeds door kinderogen de wereld mogen zien. Onbevlekt, onvooroordeeld. Alles belichamen wat we vaak na de jeugd verliezen. Opgroeien kan je hard maken, cynisch. Godzijdank hebben zij dat nooit gedaan. Is de dwaas een onbenul? Zeer zeker niet. De

dwaas kiest ervoor het leven te benaderen alsof het hun eerste dag op deze planeet is. Vol nieuwsgierigheid, enthousiasme en naastenliefde. Het is makkelijk om uit te gaan van eerste indrukken, maar ze negeren vraagt lef. De dwaas heeft door dat het leven te complex is om te begrijpen, dus besluit daarom wijs geen poging te doen. Ook ik wil een clown zijn – gelukkig ben ik dat volgens sommigen toch al. Ik hoop maar dat ze gelijk hebben, want dat narren is iets magisch.

Men roept vaak dat in Den Haag

de clowns aan het roer staan.

Niets is echter minder waar.

Want alhoewel het dan misschien een poppenkast is, is het helaas geen circus.

Men roept vaak dat in Den Haag de clowns aan het roer staan. Niets is echter minder waar. Want alhoewel het dan misschien een poppenkast is, is het helaas geen circus: daarmee doen wij clowns toch echt tekort. Want wanneer zij vol furor met z'n honderden uit een veel te kleine kanta stapen, weet je één ding zeker: dingen zullen nooit meer hetzelfde zijn. Dus laat ze vooral de show leiden, en wees blij dat deze rode-neus-intellectuelen naar een claxon grijpen, en niet naar een molotov cocktail. Of nog erger: zo'n waterspuitende nepbloem. De clowns aan de macht, was het maar waar. Laat ze vooral de lakens uitdelen.

Want wie kunnen er, bevrijd van ringmeesters, beter het circus menen dan de clowns zelf? Clowns die bouwen, liefhebben, uitdagen en genieten. Hun gekleurde kragen besmeurd door het harde werk, hun neuzen rood van schmink en vervoe-ring, hun komisch lange schoenen onder het vuil. Maar de enige tranen op hun wangen zijn van verf, en simpelweg geluk is voortaan de aard van clownerie. Een herinnering aan de rest van ons, dat het leven het zaligst is wanneer wij clowns zelf de dienst uitmaken. Lang leve het alternatieve circus, lang leve alternatief Amsterdam.

Wanneer de clowns het circus leiden.
Text: Freek Wallagh
Illustration: Ieva Berzina

Music Tip Top 6
Text: Peter Rutten
Artworks: Various artists/designers

4

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May–Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

5

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May–Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

De Dolle Mina's zijn terug – en dat is hard nodig Vrouwen willen vóóruit, niet terug

De Dolle Mina's zijn terug...
Text: Irene Schoemacker
Photo: Dolle Mina's archief + Sara Verklaan

Na 55 jaar zijn de Dolle Mina's weer opgestaan. En gezien de staat van de wereld is dat broodnodig. 'We lijken wel terug te gaan in de tijd.'

Baas in eigen buik. Tijdens de vrouwenmars dit jaar zag je de beroemde kreet weer op verschillende buiken van vrouwen getekend met lippenstift. Het is een beroemde slogan, bedacht door de Dolle Mina's. Sterker nog: de leus werd bedacht door een van de mannen van de Dolle Mina's.

De feministische beweging ontstond in 1969, uit onvrede over de plaats van vrouwen in de samenleving. Zo was abortus illegaal, hoorde de vrouw thuis in de keuken en was zelfontploffing vooral voorbehouden aan mannen. De Dolle Mina's verbrandden een korset, als symbool voor het knellende keurslijf waar vrouwen zich in bevonden.

De onvrede begon eigenlijk tijdens de Maagdenhuisbezetting van mei 1969, toen de ongelijkheid pijnlijk duidelijk werd. Mannelijke bezetters voerden de boventoon, vrouwen mochten broodjes smeren en koffie serveren. En toen de politie het gebouw uiteindelijk ontruimde, werden de mannen gearresteerd en kregen ze een boete. De vrouwen kregen een lagere boete. 'Wij vrouwen wilden ook die volledige boete betalen, wij hadden niet zo hard gevochten,' aldus Dunya Verweij (79), Dolle Mina van het eerste uur.

De beweging vernoemde zich naar hun inspirator: Wilhelmina Drucker (1847 – 1925), een van Nederlands eerste feministes. Haar biologische vader weigerde haar te erkennen als zijn wettige kind, waardoor Wilhelmina in betrekkelijke armoede opgroeide. Dit droeg in sterke mate bij aan haar latere activisme en haar politieke loopbaan. Ze legde de bijvoorbeeld de basis voor Blijf van mijn Lijf-huizen. Wilhelmina was voor niemand bang en hield nooit op. Ze stond bekend om haar radicale en rebelse acties in de openbare ruimte. Dat leverde haar de bijnaam 'Ijzeren Mina' of 'Dolle Mina' op, de geuzennaam die de feministen in de jaren '70 met veel trots adopteerden.

Op 23 januari 1970 bestormden de Dolle Mina's het kasteel van *Business School Nyenrode*. Tot dan toe werden er alleen mannen opgeleid, veelal voor de top van het bedrijfsleven: vrouwen waren niet welkom. Manwijven waren er niet welkom, zeiden de mannelijke studenten, die de Dolle Mina's uit het kasteel probeerden te wer-

ken waar alleen mannen werden opgeleid voor de top van het bedrijfsleven. De Dolle Mina's lieten zich niet uit het veld staan en kalkten leuzen op de ophaalbrug. Ze eindigden de dag bij het standbeeld van Wilhelmina Drucker in Amsterdam-Zuid, waar ze een korset verbrandden. Maar ze waren nog niet klaar. De volgende dag, op 24 januari, gingen de Dolle Mina's de straat op om bij het stadhuis de bruiden te waarschuwen voor de slavinrenrol van de getrouwde vrouw. Ze deelden pamfletten uit met de tekst: *Wie haalt het haardotje uit de gootsteen?* Ook blokkeerden ze openbare herentoiletten uit protest tegen de afwezigheid van openbare damestoiletten. Op het Beursplein werd een mini-crèche opgericht om te pleiten voor gratis kinderopvang. Dolle Mina's floten mannen op straat na om hiermee de traditionele rolverdeling man-vrouw te persifleren door deze om te keren. Binnen korte tijd wisten ze de media op zich gevestigd te krijgen en konden ze op veel steun rekenen onder de Nederlandse bevolking. Omdat het vaak ludieke acties betrof, sloegen ze in als een bom. Dat werkte in hun voordeel, en dat wisten ze goed.

Dolle Mina's floten mannen op straat na om hiermee de traditionele rolverdeling man-vrouw te persifleren door deze om te keren.

Fast forward naar 23 januari 2025. Opnieuw wordt er een korset verbrand bij het standbeeld van Dolle Mina en opnieuw is Dunya erbij. Dit keer samen met filmmaker Sia Hermanides (38). Voor een nog te maken televisieserie interviewde zij de Dolle Mina's van het eerste uur, waaronder Dunya, maar ook Claudette van Trikt, Marjan Sax, Rita Hendriks en Huub Philippons. 'Tijdens mijn research kwam ik er achter hoe relevant de onderwerpen nog steeds zijn waar de Dolle Mina's voor strijden,' aldus Sia. 'Op heel veel vlakken hebben ze winst geboekt en zijn er zaken veranderd.

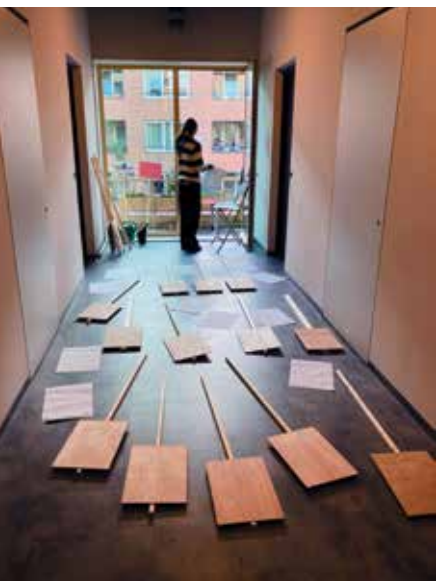
Alleen het feit al dat ik aan een serie werk terwijl ik een kindje van twee jaar oud heb en ik de zorgtaken 50/50 met mijn partner verdeel, is een enorme vooruitgang. Ik realiseerde me dat ik 55 jaar geleden waarschijnlijk achter het aanrecht zou hebben gestaan, met een kind in m'n arm. Ik was helemaal niet activistisch voordat ik Dunya en Claudette ontmoette, maar zij hebben het vuur in mij aangewakkerd.'

'Dus aan de ene kant dacht ik, wauw, wat hebben ze veel bereikt in korte tijd,' vervolgt Sia. 'Tegelijkertijd zijn veel thema's waar ze voor streiden nog steeds relevant of weer aktueel actueel geworden. Denk aan het zelf-beschikkingsrecht. *Roe versus Wade*, waarin vrouwen in Amerika recht kregen op abortus, is teruggedraaid. Dat vond ik een enorme shock, we lijken wel terug te gaan in de tijd.'

Verrassend was ook dat er online meer te vinden was over de mannen van de Dolle Mina's, dan de vrouwen zelf, aldus Sia. 'Dus ging ik naar ze op zoek. Toen ik ze sprak kwam er weer zo'n vuur los en we besloten dat het weer tijd was om in actie te komen. Dezelfde avond dat we hadden besloten hadden om opnieuw een korset in de fik te steken, stuurde Dunya me een foto van een brandend doek met daarbij de tekst: Ik weet nog hoe het moet!'

Na de korsetverbranding is het een feit: de Dolle Mina's zijn officieel terug. 'We moeten voorkomen dat er onverminderd aan de rechten van vrouwen geknabbeld wordt,' aldus Dunya in een documentaire die dit jaar over haar werd gemaakt. De volgende stop: de *Feminist March* op 8 maart. Opnieuw staan de Dolle Mina's op de barricaden. Onder hen is ook Kim Drucker (21), achter-achter-achter-nicht van Wilhelmina Drucker. 'Voor mij is mijn betovergrootante heel bijzonder, de rol die ze speelde in Nederland en bij de vrouwenrechten in het algemeen,' zegt Kim. 'Dus toen ik hoorde dat de Dolle Mina's weer bij elkaar waren, heb ik me direct aangemeld. Het is jammer dat het nodig is, maar het is heel bijzonder om er weer onderdeel van uit te maken.'

En hoe verder? Er valt nogal wat te winnen. Het recht op abortus, dat nog steeds in het wetboek van strafrecht staat. 'Maar ook de loonkloof, genderrollen waar we nog steeds in vastzitten, misogynie,' somt Sia op. 'Dubbele standaarden, gendergerelateerd geweld, femicide,' vult Kim aan. 'Ik wil mijn scriptie schrijven over femicide, bijvoorbeeld, dat nu een groot probleem is.'

Nu, ruim twee maanden verder, kan Sia bijna niet geloven hoe snel het geëxplodeerd is. Steunbetuigingen stroomden binnen, net als het aantal aanmeldingen. Prominente Nederlanders als actrice Tanja Jess, actrice Hanna van Vliet, presentator Splinter Cha-bot, radiomaker Eric Corton en schrijver Daan Heerma van Voss sloten zich aan. In steden als Nijmegen, Groningen, Utrecht en Rotterdam zijn al lokale Dolle Mina-groepen geïnstalleerd. De Rotterdamse Dolle Mina's organiseerden dat er tijdens de marathon in de stad verschillende renners deelnamen met een Dolle Mina startnummer. Op de planning staat een manifest (dat bijna af is), een magazine en een maandelijkse eenkomst waar sprekers en de achterban samenkomen – en veel ludieke acties.

De enorme energie die nu los komt met zoveel nieuwe Mina's die zich hebben aangesloten geeft hoop.

Er gaat 'best veel mis', volgens Kim. 'En dus wil ik mijn stem laten horen.' 'Dat dingen nu teruggedraaid worden, is wat ons nog strijdbaarder maakt,' zegt Sia. 'De rechten die Dolle Mina verworven heeft, moeten bewaakt worden. Ook willen we de strijd die met Wilhelmina is gestart en die de Dolle Mina's hebben opgepakt, verder voort zetten. Dat is best een verantwoordelijkheid, maar de enorme energie die nu los komt met zoveel nieuwe Mina's die zich hebben aangesloten geeft hoop. Wilhelmina Drucker zou zeggen: Vrouwen, houdt de fakkel brandende!'

Op de hoogte blijven van de acties van de Dolle Mina's? Volg ze op Instagram.

www.amsterdamalternative.nl

www.collectiefiegeendom.nl

Nieuwe Nieuwstraat 18. Een vrijplaats van vóór 1900

Het was een plek waar een heel select groepje Amsterdammers met weemoed en trots aan bleef terugdenken, een verdwenen plek waaraan nog decennia later herinneringen vol bravoure en gein werden opgehaald. Een plek ook waar een hele generatie Amsterdamse lastpakken zichzelf had gevormd, in tien jaar tijd en in relatieve autonomie, min of meer terzijde van de ontwikkelingen in de stad eromheen. Ze kwamen veelal van buiten de hoofdstad en zwermden na enkele jaren ook weer uit. Plaats van handeling was een niet zo breed, maar wel diep horecapand ongeveer halverwege de Nieuwe Nieuwstraat, tussen Nieuwendijk en Nieuwezijds Voorburgwal. In de laatste tien jaren van de negentiende eeuw bood dit 'volksbierhuis' in de Nieuwe Nieuwstraat 18 onderdak aan een vlotten- de groep geharde straatactivisten, anarchistische dweepers en zoekende jongelieden vol van politieke, maatschappelijke en culturele aspiraties.

Deze specifiek socialistische horecaformule, waarbij gezellig samenzijn werd gecombineerd met een streven naar onderlinge scholing en zelfontplooiing, kenmerkte de Nieuwe Nieuwstraat 18 ook tijdens het bewind van de volgende vier uitbaters.

De pechvogels die er niet zelf bij waren geweest, konden erover terugdenken in enkele romans die kort na het verdwijnen van deze vrijplaats-*avant-la-lettre* verschenen. De acteur en schrijver Johan Broedelet gunde zijn lezers in het tweede deel van zijn 'oorspronkelijke Amsterdamse roman' *Opstand* uit 1901 een blik op de vaste bezoekers van de Nieuwe Nieuwstraat 18. De aanwezige jongelui zijn aan het bijlarten of klaverjassen, anderen zitten 'zwaar' te kletsen, maar allen zijn met 'geweldige flambards' op het hoofd en 'lange, zwarte slijdassen' om hun boordje onmiddellijk herkenbaar als anarchist. 'Eigenaardige gezichten! De een heeft iets huichelachtigs, de ander iets droefgeestigs, die weer iets vastberadens, een vierde iets peinzends in ogen en trekken, maar allen zijn bleek en mager en schijnen tot één familie te behoren.' Een paar jaar later gebruikte ook Johan Schmidt (nog een toneelacteur met literaire ambities) in *Van 't leed der waarheid* de gelagkamer in de Nieuwe Nieuwstraat als decor. De straatcolporteur die er zijn overgebleven kranten en de verdienste voor de strijdkas komt afdragen is ook al een hongeri- ljd: 'Mager, lang met bloedloos vleesch. Lijk-wit, 'n paars neuspuntje – gesperde oogen, werktuigelijk zoekend. Z'n peezige handen waren gezwollen van kou.'

In de literaire verbeelding domineerde één tijdverdrif alle handelingen in de gelagkamer: aan de grote ronde tafel bij het raam praten de bezoekers aan een stuk door en in elk gesprek staan meningsverschillen centraal. Een weinig gepolijst taalgebruik versterkt de indruk van permanent

en zetten de zaak onder wisselende namen voort: de Kleine Poort van Cleve van achtereenvolgens vader en zoon Dirk en Paulus Hendrik Schild, A.M. Reens' café Voorwaarts en café Gerrit Ponsen.

Na enige omzwervingen vond ook de bibliotheek van de Amsterdamse Vrije Socialisten (900 boeken en brochures!) onderdak in de Nieuwstraat en de zaal die zich achter de eigenlijke caféruimte bevond, stond gratis ter beschikking van bevriende organisaties. De wekelijkse agenda in bladen als *Recht voor Allen* en *De Vrije Socialist* laat zien dat in dit debatcentrum meerdere keren per week bijeenkomsten werden belegd waar leden van de Jongeliedenbond, vakgenoten of drankbestrijders onderling overlegden, waar geprotesteerd werd tegen militarisme, koningschap of klassenjustitie en in zogenaamde cursusvergaderingen prangende kwesties als 'De sociale Revolutie', 'Deisme en Atheïsme', '2 kinderen of geen?' of 'Onanie en de gevolgen er van' werden gefileerd. Zelfs een dansclub ontbrak niet.

Zijn grootste vermaardheid kreeg het adres toen de Joodse diamantklaver Abraham Reens er tussen januari 1893 en april 1895 achter het buffet stond. Reens was als zestienjarige in zijn eentje uit Hoorn naar Amsterdam gekomen en was nog maar 23 toen hij de zaak in de Nieuwstraat in beheer nam. In korte tijd maakte hij naam, vooral door zijn met straattheater en ludieke humor omgeven acties tegen uiteenlopende misstanden in de stad. Met zijn aanhang saboteerde Reens de openbare verkopen- gen van de inboedels van Amsterdammers met huurachterstand of belastingschuld. Deurwaarders en toezichhoudend politiepersoneel moesten machteloos toezien hoe Reens en de zijnen complete inboedels voor een paar centen opkochten, zijn hoge hoed op zijn hoofd te verschijnen, zijn tuniek behangen met blikjes. En waarschijnlijk was hij ook degene die bedacht hoe een handvol socialist, mits voorzien van fluitjes en verspreid over het publiek langs de route, koninklijke bezoeken effectief kon versjteren. Het zou enkele jaren lang een vast recept blijven bij ieder bezoek van Wilhelmina en haar moeder aan de hoofdstad.

Reens beperkte zich niet tot ludieke provocaties. Hij organiseerde een formele 'propaganda-club' van jonge Joden die het socialistisch evangelie rondom het Waterlooplein begon te verspreiden. Zo'n club had uiteraard een eigen blaadje nodig en *Ons Blad*, 'Socialistisch Orgaan voor de Israëlieten' vermeldde in de kop als adres van het 'Bureau van Redactie en Administratie' de Nieuwe Nieuwstraat 18. Hetzelfde adres prijkte in deze jaren in het colofon van periodieken als *De Jonge Socialist*, *De eisch des volks*, *De Opstand* ('Officieel orgaan van de Anti-Belastingvereniging') en het vanaf 1897 door een stel piepjong anarchist en criminele veelplegers op de markt gebrachte schandaalblad *De Amsterdamsche Lantaarn*.

Dat de jongens van de *De Lantaarn* welkom waren in de Nieuwe Nieuwstraat zegt veel. De weerzin tegen hun principeel-onbeschofte aanpak werd onder socialist, breed gedeeld en was misschien wel het enige waarover sociaaldemocraten en woordvoerders van de anarchistische richting het eens waren. Wat inmiddels café Ponsen heette, voerde echter een open-deur beleid dat kansen bood aan allerhande excentriekelingen en onbesuisde jongelui. Zo kwam er soms onverwachte expertise beschikbaar. Hen-

drik Visser maakte in het anarchistische blaadje de *Oproerkraier* bekend dat hij in de Nieuwe Nieuwstraat spreekuur hield voor juridische bijstand: 'minvermogen- den gratis consult'. Visser had niet meer dan een paar jaar lagere school, maar wel de nodige praktijkervaring opgedaan tijdens de talloze rechtszaken waarin hij de voorgaande decennia was veroordeeld voor diefstallen, inbraken, oplichting, vechtpartijen en majesteitsschennis.

Aan sommige activisten bood de vrijplaats in de Nieuwstraat letterlijk een onderdak. De kamerbewoners waren doorgaans jong en kwamen vaak van buiten de stad. Het waren kleurrijke figuren, zoals de in socialistische kring beroemde zangeres Cato Hoogstraten, de ontembare straatvechter 'Henkie' van der Meij uit Smallingerland en zijn zwager-kameraad Cornelis Eek, zoon van een melkveehouder in de Bijlmermeer- polder die in Amsterdam alsmaar in de problemen kwam omdat hij agenten uitschold. En dan woonde de apothekers-assistent Frans van den Berg er nog, zoon van het schoolhoofd in Westerblokker, die in een bewogen brief aan Domela Nieuwenhuis bekende dat hij met de politie had gepraat, maar aanvoerde dat dit was gebeurd onder invloed van schimmige magnetisering door de gevangenisarts.

De verhouding tussen de uitbaters en bezoekers van het café aan de ene kant, en de overheid en fatsoenlijke Amsterdammers aan de andere, was niet vrij van spanningen. Agenten die kwamen controleren of de vergunning niet werd overtreden door het schenken van sterke drank werden uitgescholden door bezoekers en soms door personeel fysiek verhindert achter de toonbank te kijken. Een vaste bezoeker herinnerde zich veertig jaar later nog 'de verheven aanblik' die het anarchistische fort in de Nieuwstraat bood als de met stokken gewapende jongens van de schermclub naar buiten stormden om vijandige demonstranten op de Nieuwezijds Voorburgwal een afstraffing te geven. Een anonieme stampagst noteerde omstreeks diezelfde tijd zijn herinneringen aan de Koninginnedag van 31 augustus 1897. Vooraf gewaarschuwd dat een bestorming door een dronken Oranjerode dreigde, hadden zich in het verduisterde café veertig verdedigers met dikke houten stokken verscholen, nadat het grote luik van de bierkelder achter de voordeur was geopend. Bij tientallen donderden de aanvallers het keldergat in:

En het werd in een ommezien een bloedbad voor de horde. Nog hoor ik (ik mag het nu, na 41 jaar wel zeggen – het is juridisch verjaard!) de verslaggever van het horenenblad *'Het Nieuwsblad voor Nederland'*, één die de horde mee hielp opzweepen... nog hoor ik z'n gekreun toen ik deze met een talhout bewerkte dat-ie het gasthuis in moest.

Het was een confrontatie van epische proporties die kenmerkend was voor deze plek die bij uitstek werd gekenmerkt door strijd in woord en daad, en door een kakofonie aan bewoners en vaste bezoekers die vaak na enkele jaren weer vertrokken en terecht kwamen in Europese steden als Antwerpen, Brussel, Parijs, Londen en Berlijn, maar ook in Kaapstad en New York. De sociaaldemocratische vakbondsbons Henri Polak mocht ze dan hebben uitgemaakt voor 'revolutionaire kwajongens – type Nieuwstraat', zelf droegen ze voor altijd een paar glorieuze herinneringen met zich mee.

Nieuwe Nieuwstraat 18...
Text: Dennis Bos
Photo: Beeldbank Stadsarchief Amsterdam

6

7

Interview with Letizia Chiappini on psycho digital geography

Interview with Letizia Chiappini...
Text: Louise Grayson
Photo: Mohammed Azanoon

Lou: **Let's start with introductions. Tell me a little bit about yourself.**

Letizia: I moved to Amsterdam eight years ago for my PhD, a double degree in sociology from the University of Milan and geography at the GPIO (Human Geography, Planning and International Development) department at UvA, where I spent four years. After that, I researched alternative urban digital platforms - not Airbnb or Uber Eats *per se* - but to see what kind of alternative digitalization processes we can observe besides the capitalist one. From there, I was quite interested in also thinking about how this shows in the creative industry. I was a lecturer at the University of Applied Sciences in Utrecht while finishing my PhD and founded a collective called *Slutty Urbanism*, criticizing from a feminist perspective the city as body and vice versa - bodies and cities commodified. We were trying to unpack and dismantle this in a more provocative, non-academic way. After that, I got a position at Twente University (in Enschede) as assistant professor in digitalization and sustainability, in June 2023. In between, I focused on writing my book, away from the academic rush to become a professor. I thought this was a good moment to put all my ideas together and re-question my initial research interest. That's why I came to NIAS (Netherlands Institute for Advanced Study in Humanities and Social Science) with this project, initially called *Psycho Digital Geography: Rituals and Digital Literacy in Amsterdam*, but it's ongoing. I'm also rethinking doom scrolling - not so much about rituals, but how to put it in a critical way to maybe exit doom scrolling. That's my journey to here.

I asked, what happens now when digital is the filter, when our smartphones are the filter to this kind of law or position of the city? I couldn't avoid thinking about my own practices and doomscrolling. Psychogeographers asked how to break the mundane in a city. I asked: how to break the mundane digitally? Is doomscrolling breaking it? Is avoiding Google Maps breaking it? But then being completely codependent on this technology and getting even more anxiety if you don't have it, or if you do have, or if you don't...our choices are mediated by an algorithmic kind of dictation.

How can we discuss technology, the city and bodies in a way that we reclaim them for collective purposes? Commercial platforms push for automation and individualism. You become a DJ or Uber rider, you shop on Amazon from time to time and become the perfect digital citizen. But what is our digital citizenship in that sense? What can we do in this space?

Lou: **What is your relationship to Amsterdam as an Italian woman?**

Letizia: I was in Denmark before coming to the Netherlands. I did part of my master's there, a two-year research master. I've been fascinated since I became aware of what it means to be a woman and have a female body in a city. I never had the privilege to be invisible. Italy is a place where you experience everything from catcalling to insults while driving - your appearance is always in front. I didn't want to experience that long-term. In Denmark, I felt different - I felt safe in the city. I was in a small town, Aalborg, but still. That was 10 years ago. I never forgot that feeling. For me, Amsterdam is another place where I feel safe. Not invisible *per se*, but I would say there's a capacity in the city and its citizens to be more respectful.

Lou: **What exactly is Psycho Digital Geography?**

Letizia: I started from the Situationist ideas of Guy Debord - psychogeography and urban wandering - a person with the privilege

of, all pay attention to these alternative visions of smart city. So I wouldn't consider Amsterdam super aligned with the critique that I have for the smart city, but I see Amsterdam as a double-transformation city, in which you have a very attractive city center for tourists and then also aesthetically you don't see anything.

You know, Amsterdam is not a real city - it's like *The Truman Show*, everything is perfect. I mean, there is trash in the morning, but then it's clean. It's a front-stage city. It presents all these shiny, innovative projects. But Psycho Digital Geography asks us to remove that shiny cover and look underneath - at the inequalities, the spatial unevenness. Bijlmer and the outer areas - those are Amsterdam too. Would you do a tourist tour in Bijlmer? No. This approach says: let's ditch the platforms and see for ourselves. Why not experience different parts of the city? Let's not limit ourselves to the canal belt. Let's show other parts of Amsterdam. Liberate it from what I call the "disneyfication" of the city center. It's not even gentrification - it's Disney.

"Slut" is also very similar to "witch" in that sense, with this kind of double identity and witch hunting and the war against women. We also said that women have been accused of gossiping a lot. So for me, gossiping against Trump and the "broligarchy" is so important. We are going to keep gossiping. We need to be gossiping about them. It's true that gossiping is also negative, it can be an elite way to keep a power relationship stable or unstable, but then in a very witchy, crafty way, we are really going to conspire against them; we need our witchcraft in our technology for this.

Lou: **In your work, you talk about how collective pleasure - what you call "communal luxury" - resists the individualism embedded in Silicon Valley. Why is it important to approach this from an embodied perspective?**

Letizia: No. When I'm cycling, I see tourists taking photos - it's all facade and front stage. But the backstage is tough - housing, students, inequalities - like every global city. Amsterdam just does a fancy cover-up.

Lou: **In your essay *Collective Pleasure Against Platform Dystopia*, you say platforms replace traditional social spaces like bars and cafes. How is this unfolding in Amsterdam, and how can we counter it?**

Letizia: I think about a city's function and mutual solidarity - a social fabric where help doesn't come from the state or private actors. Platforms reinforce automation. You could ask your neighbor for groceries, but Flink promises delivery in 10 minutes. The platform satisfies this commercial idea that users are lazy. But what are they really doing - saving time, or optimizing society to isolate us? Then there's user agency. But sitting in a bar and interacting, flirting, is different than using Tinder. Tinder becomes more logical than talking in a bar.

Lou: **Tell me about the collective *Slutty Urbanism*. Why focus on the concept of the "slut"?**

Letizia: We started the collective in 2018, as we were fed up with being expected to

talk in a certain way as academic women. We asked, what's provocative? Also, we admit to using Airbnb or certain platforms - we're slutty in our choices. You can't be perfectly ethical. What's ethical, and for whom? It's also a critique of *The Ethical Slut* book (published by Dossie Easton and Janet Hardy in 1997). I can go out dressed as I want and use platforms without being judged - "you're an academic, how can you use platforms?"

"Slut" is also very similar to "witch" in that sense, with this kind of double identity and witch hunting and the war against women. We also said that women have been accused of gossiping a lot. So for me, gossiping against Trump and the "broligarchy" is so important. We are going to keep gossiping. We need to be gossiping about them. It's true that gossiping is also negative, it can be an elite way to keep a power relationship stable or unstable, but then in a very witchy, crafty way, we are really going to conspire against them; we need our witchcraft in our technology for this.

Lou: **In your work, you talk about how collective pleasure - what you call "communal luxury" - resists the individualism embedded in Silicon Valley. Why is it important to approach this from an embodied perspective?**

Letizia: Silicon Valley's discourse is all about self: self-entrepreneur, self-maker. But that's how they destroy us, if we're only a self. Alliances aren't visible in that narrative. Communal luxury and solidarity are neglected. A clear example is the lack of connection between higher education protests and pro-Palestine demonstrations. Without alliances, without intersectionality, people are weakened.

Lou: **Any advice on how we as a city can work toward more collective pleasure or communal luxury?**

Letizia: Talking about it is already a big deal. Make the uncomfortable visible. That can be critique of institutions or communities, for example. Awareness and literacy are key. Understand your role when using your phone in a place. Reflect on what I call "digital literacies". I may need a book on Amazon, but maybe I can find it at a local bookstore. The urgency is algorithmic pressure. It's not just how you use tech, but what it does to you and the city.

Ask yourself: what can I use differently, and how intensely? What can I do for my city to make it more pleasant? Use the parks, the local amenities. The urban, political culture here is pleasant. What if we revamp those values and put them into tech? Platforms are coded—they don't auto-generate individualism. There's a pattern. But awareness is a step.

A Eulogy to the PC Hoofthuis Part 1: Why we need freaks of nature

The PC Hoofthuis is not a conventionally attractive building. A modernist contraption glued on the old world Spuistraat, this UvA library and faculty smells like a beautiful uncanny accident. It has certainly become dead weight to the UvA, however. With the new university library opening next September, its ugly little brother is being phased out of use. The PCH library will be the first part of the building to go, closing its doors on the 16th of June. The whole building will most likely be sold after, although the UvA has most likely not found a buyer yet. With the end in sight for our dear PCH, I felt a proper eulogy was deserved.

This article is the first of a two-part series that attempts to do justice to the building and the conversations it has with visitors. The first volume will aim to convince you that the PCH is irreplaceable. The second will investigate what it's being replaced with, and the UvA's plans to sell the building. The bottom line: no matter your (probably vehement) position on the PCH, you don't have to love the building to conclude that it should stay.

The odd distribution of space is a scandal amongst overworked students, who would rather seek the comfort of the predictable and open study spaces of REC or Science Park than risk wandering through this labyrinth.

Those repelled by our beloved PC see in it an unfamiliar face. The building tests you like a lab rat: entrances are only found through the least convenient routes, not every door is an exit, not every elevator leads to every floor. If you want to learn the building, you have to unlearn what you think you know about it. The odd distribution of space is a scandal amongst overworked students, who would rather seek the comfort of the predictable and open study spaces of REC or Science Park than risk wandering through this labyrinth. In a social atmosphere that is atomized and immediate, however, its weirdness is its greatest strength. Very few buildings are designed to manipulate you into slowing down. Let me explain.

Just like its siblings, the PC Hoofthuis is built on particular assumptions about hu-

mans, their needs, and how they act when jumbled together in a semi-public space. To René Boer, these elements are the "script" every building writes, the normative assumptions crawling under its foundations. If the city is a battleground of scripts, every building is waging a constant, silent war with its neighbors over the rival worlds they are built for. For the PC Hoofthuis, this world is defined by our interrelation and mutual acknowledgement as members of a shared social group. While not designed as a community space, architect Theo Bosch carves the building with micro elements that borrow your gaze and lend it to strangers: you peer inside towards the classrooms, where the half-windows expose the lecture halls to passerbys. You also peer outside towards the city, where the windows at ground level confront pedestrians on the adjacent street. This anti-architecture, defined by the spontaneous tightening and loosening of space, demands that you find comfort in the discomfort of conviviality. The PCH sneaks all of these ideas into its frame.

In this shedding city, such a building becomes more than just an architectural social experiment. It is also a middle finger to the perfect city that the UvA and (its) businesses are manufacturing. Going back to Boer, the more buildings are written with similar scripts, the stronger their influence becomes. This is important because the PCH is not the only weird building in this city that's being lost.

Picturing contemporary Amsterdam, René Boer talks of a smoothening city, an urban environment metamorphosed by business interests. If every dimension of human life is a potential market, then every aspect of the city must look friendly enough to attract investment. This commercial rationale deforms the city's facade, fostering architectural beauty standards that fetishize the smooth, clean, predictable, precise, inoffensive, obvious, profitable and controlled. We can look to campuses built after the UvA's partial privatization as specimens: they hypermaximize the functional and aesthetic value of every spatial inch; every corner is polished and controlled. The script they write is one in which buildings have no responsibility to nudge people out of their comfort zones or remind them subconsciously that they share space with other humans. The more the UvA's spaces start to look like office spaces, the more its students will start to feel like office workers, chained to their comfortable little cubicles. This trend at the UvA is a microcosm of the city's ongoing neoliberal adolescence.

With the visual homogenization of streets that were once architecturally biodiverse,

Harvest Festival 2025 by damdam

You are invited to a public programme spanning two weeks convened by damdam, an interconnected web of collectives emerging from de Appel's Curatorial Programme, the Lumbung Practice Temporary Master Programme at Sandberg Instituut and Gudskul's Collective Study Programme in Indonesia. **Between 26 May and 7 June 2025 at de Appel and several other locations** in and outside of Amsterdam, damdam will host a public living space to introduce their ecosystem. It's a celebration — a first exercise in the unfolding of coalition-building through contradiction, starting from a belief in the possibility of constructing a platform where we can work from our struggles, expand collectivities, and find more examples and inspirations in the work of allied collectives.

Building on the 25 years of Lumbung kindred experiments leading to lumbung - documenta fifteen, for the first time this year we will gather with collectives to practice sustainable economies, to think about our collective infrastructures, shared practices, common resources and values. One of our values is caring about

the process, rather than focusing on the production of artworks or exhibitions as isolated outputs. We turn toward each other and the relations that bind us. Our curatorial approach is embedded in the politics of friendship, interdependence, trust, collective joy as well as engagement with Amsterdam and our localities. Alongside mapping our resources and needs in our ecosystem, we build a common ground and think about potential seeds to plant. Out of this process, several self-organised working groups emerged around common urgencies: community, land, economy, printing, publishing, pedagogy, documenting and archiving. In the Harvest Festival 2025 we share our understanding of lumbung practice and ongoing processes through nongkrongs (gatherings), workshops, screenings, discussions, dinners and parties. What kind of future can we envision if we reorient our work around sharing, communal rhythms, and solidarity?

More information and the full programme will follow soon!
www.deappel.nl

we also see the homogenization of acceptable lifestyles. The range of who is allowed in a specific area and what they are allowed to do becomes slimmer and more suffocating. The city becomes a bubble of bubbles in which wandering, creating, and breathing without the intention to spend money (or make money) become unthinkable anomalies. This is the city that buildings like the PC Hoofthuis are designed to unstitch. These are structures that confuse the corporate world: hard to digest and tricky to wrap our heads around. They were meant for a more public and more curious city than the one we have right now. This is why the UvA believes the PCH can be scrapped: buildings unsubmitive to

the smooth neoliberal style feel uncomfortable and blasphemous. Because they butt heads with the world the UvA is creating, in which its pupils are consumers and the city is the product.

Despite the love I feel in my bones for this concrete mess, the PCH will soon be gone. But its spirit will endure as a protest against the city's discoloration. Against the expectation that space must be immediately understood and categorized. Against the polished, experience-oriented Zuidasization of Amsterdam. Against the pressure to label and control time, space and every corner of our lives.

Harvest Festival 2025
Text: Rori
Illustration: damdam

An Eulogy to the PC Hoofthuis part 1...
Text: AF
Photo: Ivo Schmeitz

Living differently in the city...
Text: Hannah Lusch
Photo: Hessel Stuut // Render: Sophie Valla Architects

Living differently in the city A conversation with Nikki on Woonwolk, housing cooperatives, community, and rethinking ownership

Woonwolk is a housing cooperative founded in 2022. It encompasses more than just an architectural project - it envisions how we might live differently. At the heart of the Woonwolk's project is a desire to reimagine the meaning of home and ownership. Their project of building a house in the North of Amsterdam is currently in the planning, consisting of 51 apartments, common spaces, a garden, a rooftop, and spaces for culture, arts, and creativity. The project is centered around Woonwolk's three core pillars: sustainability, social cohesion, and arts and culture. I can perceive this is done in the spirit of creating a momentum of living; in a fast-paced world, the community seeks to slow down and enjoy every aspect a home can embody. I sat down with Nikki, who joined the cooperative in 2024, to talk about the community's values, their project, and the evolving ideas of rethinking ownership in the Amsterdam housing crisis.

How did Woonwolk come to life, and what was the initial reason for starting this project?

It was a group of friends that organised themselves to start this project of building a house with features you cannot find in the housing market. I think that the trigger was the housing market in Amsterdam and other cities in the Netherlands, which excludes a lot of people by being unaffordable for many, resulting in a decline of creativity and culture in the city. One of the big causes of that is, I think, that housing here is not meant for actual housing but for profit. They wanted to create a housing cooperative that is non-profit oriented and community-centered, so it remains affordable - and people can have their say in how it is going to be realized. The idea is to take action in times of housing crisis and create a space where culture, creativity, and community living can flourish. There are already some housing cooperatives: De Warren is the first one to have finished their building, but it is still a relatively new movement, it is not very common yet in the Netherlands.

What stage in the process are you currently in?

We finished the design two weeks ago when Sophia Valla, the architect, presented us with the final design. This was of

course a long process of brainstorming and discussing different visions. The design now also really relates to the three core pillars. We will build with wood, a circular and sustainable option for the material, we will install solar panels to generate our own energy, use second-hand furniture for the interior design, and create a garden and rooftop terrace, where we place high value on biodiversity. To further realise our sustainability goals, we will include a waste separation system for our community, and the building will reuse and collect rainwater. We are planning to designate part of the bottom floor as a space for the community, a place to come together with one another and with the surrounding neighbours. As part of this communal space we also aim to create a makerspace, where members can work on their crafting projects and live out creative desires. It has been a very fulfilling process. We, the members, decided to shape the apartments in a way that allows for multifunctionality, creates a living flow, and lets in as much sunlight as possible and Sophia Valla has been amazing in including all our wishes and ideas into a unified design.

Currently, we are still collecting the necessary finances. As a starting capital,

we got a loan from the Rabobank, which makes up around 70%, and the city has supported us financially with loans, and we applied for subsidies. But 5% of the finances is Crowdlending, people who want to support our project lend us money, where they can buy a bond of 250 euros and get it paid back after 5, 10, or 15 years of their choosing. With this Crowdlending campaign we have raised almost 150,000 euros by selling bonds and through impact investment. However, we still need more than 500,000 before we can start the construction of the building.

Can you tell us more in detail how Woonwolk is organized, and what your decision-making process looks like?

We make decisions democratically. Each member has a vote, and we aim for consensual ways of deciding where we end up with a collective idea, thus we often do not even need to vote. We are legally obliged to have a board, but they have no decision-making power over anyone else. We are organized into smaller working groups, where each group is responsible for a specific topic. Every month, we have a big meeting where decisions are made and where we update each other. We discuss, for example, how the shape of the apartments should look: everyone comes with their ideas and visions, and we end up with a kind of collective idea. Every member can bring new ideas to the table that are important to them. If you, for example, want to focus more on sustainability, you can start a little group and brainstorm what you envision and then pitch it to the rest to discuss it.

How does Woonwolk project offer a new way of reimagining how we live together?

We can see that more people are living single lives in our society, renting an apartment by themselves, potentially leading to feelings of loneliness and disconnectedness. Even nuclear families or cohabiting partners are living in a very closed-off environment. This is, in my opinion, illogical - because why should we not share more? I think many people feel the need to share more, especially socially. When you look a hundred years back in the Netherlands, people were living much more in communities, where families shared responsibilities and cared for each other on a day-to-day basis. It is something people long for. Spontaneous

catch-ups with friends are difficult, and the longing for connection often remains unmet. At the Woonwolk we envision it differently: when you come home from work, for example, you will naturally encounter your neighbours, perhaps stopping for a cup of coffee and a chat. You don't need to actively seek connections, they are just there. That must feel so much better than coming home to an empty space.

Can housing coops like Woonwolk change the housing environment in Amsterdam? If so, how would they achieve this?

The biggest difference between our project and the housing market is that it is non-profit. Buying houses in the market is very exclusive; people who cannot afford it cannot be part of it. And the rental market is so profit-oriented that every year the rent increases to absurd degrees. With this project, rents do not need to increase. After let's say, 30 years, when all the loans are paid back, we can use the income to support other initiatives. And I think this is how we can make a bigger movement of housing cooperatives in Amsterdam, supporting each other financially to make it easier for new projects. It shows this idea of taking back ownership, creating spaces where people can live affordably and enjoy their living situation.

There is a platform called "Platform Wooncooperaties Amsterdam", where different collectives exchange knowledge and support each other.

What do you think is needed to make it easier for projects like this to flourish? What difficulties have you been encountering within this process?

Financing the whole project is the most difficult part. We all have our jobs and are doing this project in our free time. It is nice that Rabobank offers these loans. But exactly this step could become easier as soon as already existing projects have paid off their loans and can use the rental

income to financially support other similar initiatives. After some time it could develop into a sustainable circle of financing each other.

Are you in conversation with other housing cooperatives?

Yes! There is a platform called "Platform Wooncooperaties Amsterdam", where different collectives exchange knowledge and support each other. In the future, we could even create a large collective fund. It is really nice to learn from each other and collaborate together to create a bigger movement of rethinking ownership.

vrije ruimte festival

saturday 21 june
11:00-22:00 hrs

music, performances, art by:
sjamsoedin
esther dune
binnarytrees
the earwurms
dolle mina's
gaze
kiss my knoblauch
strijdliefderenkoor verzet per couplet
valentina bruno
sonny schnitzler
afrogrooves
saleha alladien
maakfabriek
eva schippers
tatiana spiewak & sarah zechut

and many many many more

op de ring

you can find us at the ring in west

Vrije Ruimte Festival Op De Ring poster
PDesign: Ivo Schmetz

10

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

11

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

We're hosting an extra Vrije Ruimte Festival event on the Ring

This year Amsterdam Alternative celebrates its 10th anniversary and coincidentally that aligns perfectly with Amsterdam 750.

To celebrate our 10th we kicked off with the second edition of the Vrije Ruimte Festival end of March. It was planned to be a series of 10 different events at 10 different locations through town. But sometimes plans change, and in this case it means that we have added an 11th event. On Saturday 21st of June Amsterdam Alternative will have a spot on the big Ring party to represent the free spaces of our city. Be sure to mark that in your agenda!

You probably have noticed or read somewhere that Amsterdam celebrates its 750th birthday this year because there is a shitload of events happening connected to this celebration. One of the biggest, most insane events in the history of Amsterdam is the Ring Party. Just to be clear the Ring is the highway around Amsterdam. And yes, that is the location for this event. From Friday late afternoon (20 June) till Sunday night (22 June) the Ring will be closed for traffic so on Saturday 21st of June the Ring Party can take place. It will actually not be the full Ring of Amsterdam that will be turned into a festival terrain but the part from East till about the Coentunnel, which is approximately 15 kilometers.

Free event

The Ring Party is a free event for everyone. The event starts around 9 or 10 in the morning with sports in the East and by 11 o'clock all areas will be open. Besides many sports activities like marathon, basketball and freerunning there will be lots of activities varying from food, theatre, fashion shows, exhibitions, music, dance, workshops and much more. From what I have heard there will even be people getting married in the Ring and there will be a forest with 750 trees.

Vrije Ruimte Festival

On March 29th we kicked the Vrije Ruimte Festival 2025 off with a great event at the OT301. After that we went to Bajesdorp/GROND for a great 2nd event and the week after that we had the 3rd event at Ru Paré. In May we'll be hosting events at Cinetol and De Appel and after that we'll have some more exciting events planned at the OCCII, Filmhuis Cavia, Treehouse NDSM, Plantage Dok and closing off at Het Groene Veld in Amsterdam north.

We had planned to celebrate the 10th anniversary of Amsterdam Alternative with 10 events but when we received the invitation to propose a plan for the Ring Party we changed our plan and added an extra 11th event. And the nice thing about this extra event is that it allows us to bring a lot of venues and collectives we work with together on 1 spot. Celebrating together on the Ring is a bonus event that we couldn't resist.

Of course we realize that this is an insane, big, commercial event that will be used for years in our city marketing. An event that maybe doesn't align with everything we stand for. We know there is criticism possible on this but we have put those thoughts aside because we felt that it would be worse to celebrate the anniversary of our city on such a special location without the 'alternative' free space scene being present. We are part of this city

and we want to make sure that all these (million) visitors walking and party-ing on the Ring that day realize that there is still a non-commercial, 'underground' scene in Amsterdam.

Amsterdam Alternative will
be programming about 100
meters of Ring in Amsterdam
West, somewhere between
exit OLVG West and exit
Bos en Lommer.

Location

Amsterdam Alternative will be programming about 100 meters of Ring in Amsterdam West, somewhere between exit OLVG West and exit Bos en Lommer. We will be filling the space (about 600 meters) between these two exits with Ruigoord, Urban Resort and some other Free Space or Broedplaats organisations.

Programming

To represent Amsterdam Alternative we have put together (and still busy) a very diverse program with live music, dj's, theatre, performance, dance, improv, spoken word, drag, circus and other artistic or activist expression.

The program was made after spreading an open call through the networks of Amsterdam Alternative because we wanted to make sure that everyone in our network had the opportunity to send a proposal and be part of this event. We received lots of great proposals, even so many that we had to disappoint quite some bands and performers because we couldn't host them all.

On the poster on the previous page you can see a first list of names that are confirmed for this day but there is more to come. We'll publish a full overview in the coming weeks on the AA website.

Volunteers

If you'd like to help out at this event then let us know. We can still use some extra hands for build up (from 6:00 in the morning) or build down (after 22:00 hrs), and during the day when the event is on. Mail to info@amsterdamalternative.nl

Het op de Ringweg te sluiten huwelijk door het Amsterdams Ballongezelschap

Amsterdam wordt al eeuwenlang liefdevol bezongen en gepersonifieerd als vrouw verbeeld. Als Amsterdamse Stedemaagd siert ze niet alleen de ingang van de Oudemanshuispoort aan de Kloveniersburgwal, waar zij, op de hoorn des overvloeds gezeten, de armen voedt. Ze is ook te zien op het timpaan aan de achterzijde van het oude stadhuis op de Dam, als heerseres, met een wereldbol onder haar voeten. Bekendst is waarschijnlijk het in Engelse stijl opgetrokken beeld bij de ingang van het Vondelpark aan de Stadhouderskade, waar zij het Amsterdamse wapenschild vasthoudt. De Stedemaagd was en is Amsterdam, zoals Minerva dat voor Rome en Pallas Athena voor Athene was en is. Onder haar beschermende paraplu is Amsterdam inmiddels uitgegroeid tot een 'Métropolis': 'metêr' is Grieks voor moeder en 'pólis' voor stad. Metropool, letterlijk moederstad dus.

Op 21 juni op de Ringweg, ter viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam, presenteert het Amsterdams Ballongezelschap een wagenspel dat deels aan het beeld van de stad als vrouw is gewijd. Er is natuurlijk veel meer te beleven. De in Ruigoord genestelde harde kern van de zachte luchtvaart houdt er een bellenblaas- en vliegermanifestatie en uiteraard zal ook een ballon met psilist het hemelruim bestormen. Aansluitend is er o.a. een vliegerworkshop en traditiegetrouw zullen op het podium voor de Luchtbus optredens zijn van de Ruigoord Rebels en diverse aan Ruigoord gelieerde bands en dichters. Je kunt ook plukjes haar toevoegen aan een DNA-totem of met de rattenwinger meelopen. En dan is er ook nog een processie ter ere van het huwelijk tussen Klaas en Geertrui. Over dat laatste hier meer, want het verdient enige uitleg.

In de jaren 1960 was de kreet 'Klaas Komt' op tientallen reclameborden en muren te lezen. Provo-oprichter Jasper Grootveld doelde hiermee op een zekere heilige, wiens feestdag begin december wordt gevierd en die tevens schutspatroon is van

heel wat steden, waaronder Amsterdam. Jasper Grootveld indachtig noemen we hem gewoon Klaas en steken we hem voor deze gelegenheid in feestelijke kledij. Klaas komt dus. Hetzelfde geldt voor zijn Geertrui, gemodelleerd naar Sint Geertruida, de patrones van Ruigoord. De twee aan elkaar gewaagde geliefden zullen op deze dag in hetzelfde bootje zitten en in het echt in de echt worden verbonden. In het bootje zit ook een bruidsmisje dat 'Vrijheid van Uiting' heet. Zij is de conceptuele vondeling van Mamma Mokum alias De Koningin van de Waterring, die als 'Vrijheid' door het leven zal gaan en als adoptief, nadat de voornoemde huwelijksplechtigheid plechtig is afgesloten, door haar aan Klaas en Geertrui wordt toevertrouwd. Geertrui is klein en Klaas is groot en ze staan als een David en Goliath symbool voor de kleine culturele en de grote stedelijke ruimte. Ruimten waar kindlief Vrijheid van Uiting leeft.

Het huwelijksbootje wordt voortgetrokken door ratten en leeuwen. Ratten worden traditioneel weergegeven op de staf van Sint Geertruida en leeuwen zijn traditioneel de dragers van het wapen van Amsterdam. Achter het bootje wandelen Het Lieverdje en de Reus van Spaarnwoude als respectievelijke getuigen van Klaas en Geertrui. De reus is o.a. bekend uit Vondels Gijsbrecht van Amstel, waarin hij, als aanvoerder der Kennemerlanders en Waterlanders, Amsterdam bestormt, maar in wezen is hij een goedaardig wezen die het Amsterdamse nooit kwaad heeft gedaan.

Na aankomst van het huwelijksbootje bij de Luchtbus houdt Jan Klaassen, wethouder van de Kleinburgerlijke Stand een openingspeech. Daarna neemt de Koningin van de Waterring het woord en laat het echtbaar op het hoofd van haar vondeling plechtig zweren, dat ter meerdere eer en glorie van Groot-Amsterdam - en daar komt-ie - alle vrije havens, ongeacht de vorm, in de ether, in de sfeer, boven en onder water, in en door de lucht, op en in het land te ondersteunen in alles wat daar gebeurt.

The Digital City (De Digitale Stad) and the legacy of public domain: In conversation with Geert Lovink

Launched in 1993 as an internet initiative, the digital city – De Digitale Stad (DDS) – quickly grew into a cultural phenomenon, marking the first time internet access was available for a large number of Amsterdam citizens. Based on the metaphor of the city, DDS provided a free and open cyberspace where users could collaboratively build digital infrastructure and online communities in a democratic way. However, as the internet became increasingly commercialized during the dot-com boom, DDS struggled to sustain its original vision and came to an end in 2001.

What remains of its legacy, what takes its place, and what can it teach us about reclaiming digital public space today? In this interview with Geert Lovink – a media theorist, professor, and the founding director of the Institute of Network Cultures in Hogeschool van Amsterdam – let us take a glimpse into the rise and fall of DDS and how it opens new possibilities for (re)imagining a free digital Amsterdam.

AA: What is the original vision behind the DDS and how was it executed in the first place? Can you tell me a bit more about the context back then?

Geert: To go back to that, the idea of the public domain is important. Without that idea, you probably wouldn't understand why we wanted to have Internet access to the public since that idea is not around anymore today. Everything is privatized and commercialized. It was in 1993 when the digital city was perceived as an idea we could realize. The idea of media as a public domain is different from the media owned by the state and the media owned by corporations, it is something in between – owned by citizens, a foundation, or a non-profit organization.

AA: How was the digital landscape different back then, especially in terms of privacy, online marketing, and business model back then?

Geert: Oh, there was no business model. The only companies that were there were telecom providers. The second commercial wave was the creation of this genre called web design. So once people were able to create web pages using HTML, the question was, what should it look like? The first question was the creation of web design as a profession and as a field of expertise. Designers and artists got it but also computer programmers saw and took this opportunity to sell and to democratize the knowledge of HTML and how it should look like, which soon followed the corporate consultants world.

We started to become active in '93 and they were doing similar work but for the corporate world – the companies that wanted to establish a presence on the Internet. This period went on until '96-'97. This was a really big shift because since then the really big money started to float into the Internet, and this is called the dot-com phase or dot-com mania. Dot-com mania meant that billions and billions of dollars and euros were poured into the startups. This type of so-called risk money where you invest a lot in an idea was introduced here earliest in '95 or '96. But then in '97, the whole culture changed and this enormous dot-com investment boom started to happen. This was also the first time when we saw that the idea of the Internet as a public domain was in danger and was about to be marginalized by this enormous investment wave that was coming to us. And then by 1998, in response to this, something really important happened: the provider and the people we worked with closely together, sharing the infrastructure, the data racks, the telecom infrastructure – they sold their company to KPN.

Then the Digital City wasn't certain about where it should head, whether it should become a company itself. And eventually, in 02/2001, the dot-com crash¹ happened – all the money disappeared into nothing. We had the first Internet recession, and that moment was also more or less, the end of the digital city as a public infrastructure.

AA: So what remains of the digital city today and what took its place?

Geert: Let me first start with the legacy because early on, people recognized that this was a very valuable and very interesting free experiment happening in Amsterdam in the nineties, which was a very kind of free and open and wild period in the history of the city. The seventies and eighties were very dark years of recession, budget cuts with a lot of empty buildings. Of course we squatted most of them, but the city was in a very difficult period of economic transition with poverty and changes in terms of social housing and privatization of so many different sectors. So the nineties was quite a wild and blossoming period. People thus recognized that the digital city should somehow be preserved. A whole group started to build a reconstruction of this computer network, which now is functional. It is part of the Amsterdam Historical Museum, you can visit it and see most of the content and discussions and all the home pages of individual people and so on.² That is a whole history in itself of how this copy of the Internet of the digital city was preserved and reconstructed. This year also has another part – some of the public terminals have been reconstructed as well. There were beautiful pieces of furniture where you could go. We had an idea that the Internet should be a public infrastructure so that anyone could go to a cafe or a public space like a library or neighborhood center and that there would be a computer and that you could just freely access it and contribute to it.

The other part of the legacy is the idea that there should be a renaissance of the idea of the Internet as a public infrastructure against state censorship and the control by a very small group of social media, platforms and corporations. Altogether we have been advocating for that idea with Marleen Stikker of de Waag.³ Bits of Freedom⁴ and other NGOs in this field who believe that a part of the Internet that we should define and defend should be claimed or reclaimed as a public infrastructure.

AA: So after the end of DDS, what took its place in the digital landscape?

Geert: Nothing. There were just websites. And then there was no comparable initiative like this. What we see when we look at the history, after the dot-com crash, is Silicon Valley trying to reinvent the Internet, which happened around 02/2003 – now called web 2.0. This is the era in which Facebook, YouTube, and all the rest of what we now know as social media were founded. Here in Amsterdam, we were not really able to respond well to this enormous amount of money they had to scale up infrastructure and access. The nineteen nineties were the period which was all about access but ten years later, people had access – the question became access to what? We always thought that they would have access to a variety of websites and that they would create their own blogs or websites or channels, whatever they wanted. But this never happened. Instead, people started using a very limited amount of social media services. Instead of seeing the Internet as a vast space of opportunity, people just started using the Internet on their phones with a very limited amount of apps there. They spent 99% of their time on three or four apps. If you can visit a million different places, why would you go back to one or two of them? This is completely inconceivable from the nineties perspective.

Instead of seeing the Internet as a vast space of opportunity, people just started using the Internet on their phones with a very limited amount of apps there. They spent 99% of their time on three or four apps.

AA: So if we were to bring back something like the digital city today, what would it need to stay relevant for the public? And also what kind of technological, political, and cultural conditions would we have to change in order to achieve that?

Geert: I think the question of public infrastructure can be answered straightforwardly. What we envision are the free software open source alternatives that are decentralized. And so you have Signal as an alternative to WhatsApp. You have PeerTube, which is the alternative to YouTube and so on. Everywhere we publish long lists of possibilities: please don't use the centralized platforms, use the decentralized alternatives.⁵ We should further work on this. And now with the regime of Elon Musk and Trump, a lot of people have woken up and realized that they are using a version of the Internet highly controlled by this mafia in the United States. But we have been telling this story already for fifteen years and we have started working on these social media alternatives a long, long time ago. So we are absolutely ready to finally scale up this alternative public infrastructure. That is one side of the story.

The other side is the question of what is public access or infrastructure in Amsterdam today?

First Timers Fest Amsterdam

First Timers Festival Amsterdam is a new and hopefully recurring initiative aimed to demystify and diversify DIY music! We will offer a series of instrument and vocal workshops from March until June, culminating in a concert night on June 28, where every band will play its very first show

Speed bandmating on 7 May
So maybe you've taken a workshop or two with the First Timers, or maybe you've just been rehearsing in your bedroom for when you will find your ideal bandmates and start making music together. The time is now! Come on the 7th of May at OCCII and form your dream team.

Live performance night on 28 June
Once you have formed your band, you can register to perform your very first gig on the

28th of June at OCCII. We can also arrange rehearsal space for you in May and June so that you have time to bond and practice together. Start making music now!

Registering
You can register for the workshops or to perform via www.linktr.ee/firsttimers-festamsterdam. You don't need to have a fully formed band or any experience. Check instagram @firsttimers.fest_ams for more frequently asked questions.

dam today? Because the digital city was always a local initiative in Dutch in Amsterdam. So the question is can we also re-envision something that is unique to Amsterdam? And that is in Dutch or at least, you know, at least bilingual – but not in English. The question is really one that should address the situation of the local initiatives here in the city. Since the COVID times, we can see that the local debates have been often happening just on the social media platforms. But funny enough, they are Silicon Valley platforms. That contradiction is something that a lot of people will start to question in the next months and years to come. So that we can only expect that more local debates and initiatives and forms of organization will eventually leave those social media platforms and start something similar, something local.

1) The dot-com crash (also known as the dot-com bubble burst) is a financial collapse that occurred between 2000 and 2002 when many internet-based companies failed and shut down due to the bursting of the speculative bubble. See more at: https://en.wikipedia.org/wiki/Dot-com_bubble

2) This is the re:DDS project, founded by Amsterdam Museum, de Waag Society and DDS web archaeologists to preserve the DDS for Amsterdam. You can visit it here: <https://hart.amsterdam/nl/page/521/re-dds>

3) Marleen Stikker is the founder of DDS and the co-founder of de Waag. See more about de Waag here: <https://waag.org/nl/gebouw-de-waag/>

4) Bits of Freedom is an independent Dutch digital rights foundation that promotes privacy and communications freedom in the digital age. See more at: <https://www.bitsoffreedom.nl/>

5) To know more about what types of social tech alternatives already exist that can fit your needs, check out Waag Futurelab's helpdesk on every Thursday of the month. See more at: <https://waag.org/en/event/helpdesk-social-socials-0/>

The digital city(De digitale stad)..
Text: Gijs Tuijn
Photo: Amsterdam Alternative

Books tip top 5
Text: Amsterdam Alternative
Book covers: Various artists/designers

12

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May–Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

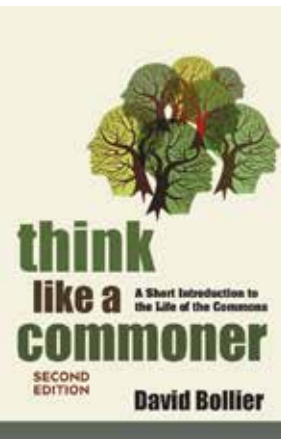

13

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May–Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

BOOKS TIP TOP 5

Think Like a Commoner, Second Edition
David Bollier

Working outside of both market capitalism and state power, commoners are deeply committed to developing local, practical solutions, social trust, and community. From relocalized agriculture to open-source learning, diverse types of commons are building a decentralized Commonsverse. This parallel economy is powered by the peer governance of shared wealth; respectful engagement with the Earth; participation; and fairness..

Publisher: New Society Publishers
Release date: 03-2025
ISBN: 9781771424004

Plant
Emile Van Der Staak

De wereld lijkt aan eten ten onder te gaan. Dat kan ook anders. Chef-kok Emile van der Staak is ervan overtuigd dat chefs daarin een voortrekkersrol kunnen spelen. Met hun ambacht en creativiteit kunnen ze mensen een weg wijzen naar een andere manier van eten. Eten dat minstens zo lekker is, maar meer in balans met alles om ons heen.

Publisher: Nijgh & van Ditmar
Release date: 12-2024
ISBN: 9789038813417

Alles staat op het spel
Jelle de Graaf

We bevinden ons in het eindspel van de strijd om het leven op Aarde. Aan de ene kant staat een fossiele elite die er alles aan doet om de laatste fossiele brandstoffen uit de grond te halen, ongeacht de gevolgen voor mens en planeet. Aan de andere kant staat een klimaatbeweging die er door acties in geslaagd is de aandacht op de planetaire crisis te vestigen, maar die het niet lukt de systemische veranderingen af te dwingen die nodig zijn.

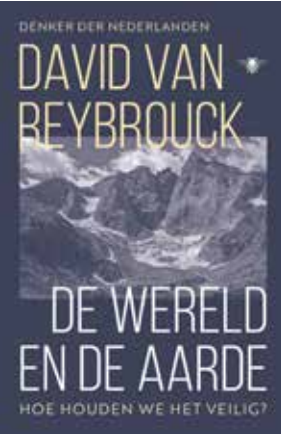
Publisher: Starfish books
Release date: 05-2025
ISBN: 9789492734 341

Theater voor het hier en nu
Karolina Spaić en Sebo Bakker

Oprichters van ZID Theater en theatermakers Karolina Spaić en Sebo Bakker onthullen in dit boek de unieke werkwijze van het Amsterdamse ZID Theater, dat al meer dan dertig jaar maatschappelijk betrokken en actuele theaterproducties creëert. Dit boek biedt niet alleen inzicht in de artistieke visie en werkwijze van ZID Theater, maar geeft ook praktische handvatten voor professionals die zelf theaterprojecten willen opzetten.

Publisher: ZID Theater
Release date: 05-2025
ISBN: 9789083078311

De wereld en de aarde
David van Reybrouck

Het grootste veiligheidsvraagstuk van onze tijd is niet de wereld met haar onderlinge conflicten, maar de aarde die meer en meer ontregeld raakt. Steeds heviger gaat de planeet tegen de mensenwereld tekeer. De wereld heeft de fysieke aarde ontworcht en nu ontworcht de aarde de wereld. De moderne diplomatie, dat eeuwenoude overleg tussen landen, moet zich daarom dringend opnieuw uitvinden. Hoe zou dat eruit kunnen zien?

Publisher: De Bezige Bij
Release date: 01-2025
ISBN: 9789403136684

WWW.AMSTERDAMALTERNATIVE.NL

Agenda May

FRIDAY 02 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
JUMP! by Elsa
Plein Theater // 12:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
ADMnoord - 't Groene Veld // 13:00 // € 0
Green Ass Garden(ing)
OT301-The Junction // 16:00 // € 0
The Junction – audiodbar & cultuerekitchen
Vinyl music special by: DJ Fonky Shit
Framer Framed // 16:00 // € 0
Work Session on Art and Activism: Where Are We Heading?
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 10
Eetcafé ADM Noord
Cinetol // 19:30 // € 0
(get ready for the) launch | badtime + Dorpsstraat 3 + SJ Sjaak
Nieuwland // 19:30 // € 0 -donation
Queer Salsa Night
19.30 doors open 20:45 - 0:00 Party!
OCCII // 20:00 // € 10
final dose (uk) + conifere (can) + bombstrap (nl/uk)
final dose, conifere, bombstrap
Splendor // 20:00 // € 16,50
DiriJent - Interactive Installatie
Thomas Myrmel én het publiek.
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Urban Fictions, Fragile Realities – Experiment- takes on two exceptional cities in Russia
OT301-Studios // 22:00 // € 7
(Graveyard
ANDROM, Entrp, Dissonvnt, Isaac Newtune, swaerm

SATURDAY 03 MAY

De Warren // 14:00 // € 25-50
De Warren Super Verjaardagsfestival #2
OT301-The Junction // 16:00 // € 0
The Junction – audiodbar & cultuerekitchen
Vinyl music special by: DJ Watman
Plein Theater // 17:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
Plein Theater // 18:00 // € 0
Soep & Talk: Verdrongen Vrijheid
Phaedra Haringsma
ADMnoord - 't Groene Veld // 20:00 // €
donatie (5 - 10 euro)
Iva Nova en Razmotkishi Katushek
Cinetol // 20:00 // € 13,75
Jacht + Send Me Flowers + Tontea
Jacht, Send Me Flowers, Tontea
OCCII // 20:00 // € 12
Sistema de Entretenimiento, Buenos Vampiros, Träume
OCCII // 20:00 // € 10
occii on tour x dnk 20 years!
Alasdair Roberts & Fredrik Rasten, Dnk Ensemble play Nutters and Cater
Plein Theater // 20:00 // € 13,50 (vanaf)
Sporen
Sylvia Niekolaas
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Fantasy A Gets a Mattress
David Norman Lewis, Noah Zoltan Sofian | 2023 | USA | 79' | no subtitles
Teatro Munganga // 20:30 // € 11,00
De Krakeling & Munganga presenteren: Nachtreis 6+
OT301-Studios // 21:00 // € 12,50
Distant Planet & Cat in the bag records
Dward, Tommy the Cat, Louise Plus One, Hughesee, Master 4 and Breezea

SUNDAY 04 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 14:00 // € 0
Buurt- en spelletjescafé
Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
Son Huasteco, Mexican songs by Zorzal for children & family
Plein Theater // 16:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
Plein Theater // 17:00 // € 10
Theater Na de Dam: Oog in Oog (werktitel)
Nilay Ceber & Jongeren
Cinetol // 19:45 // € 13,25
ZAPHYRIA | support: Rockpool Dramas + 32elephants

Plein Theater // 20:30 // € 13,50 (vanaf)
Nelly's Locket (première)
Bitter Sweet Dance | Liat Waysbort
Teatro Munganga // 21:00 // € 15,00
Mehmet Polat Quartet

MONDAY 05 MAY

Plein Theater // 10:30 // € 0 + soep
Immersive Sound Movement Healing Experience
Plein Theater // 13:00 // € 0
Tafel van Oost: Bevrijdingsfeest in Oosterpark
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 0
Eetcafe: Bar la Papa

TUESDAY 06 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 10:00 // € 0
VinYasa yogales
Plein Theater // 12:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
Buurtwerkplaats Noorderhof // 17:00 // € 0
final dose (uk) + conifere (can) - Hidrellez
Cinetol // 19:30 // € 9,50
Presenting the Residents | VERVERS
Meis Vranken, Winnie Conrad, Jelle Huizinga, Gabriel de Oliveira, Saturno Santos' Something, Jesper Vervoort
De Nieuwe Anita // 20:30 // Free
Open Ear 2025 presents: Ghosts
Splendor // 20:30 // € 15
Amelie Spinks / Double Double Bass
"Solo" van River Adomeit + openingsset door Amelie Spinks
Amelie Spinks / Double Double Bass
River Adomeit - contrabas samen met jou?
Teatro Munganga // 23:00 // € 12,00
Circulo Workshop – Decolonial resistance, priestessing, chanting and women's drumming

WEDNESDAY 07 MAY

Plein Theater // 12:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
Cinetol // 15:00 // € 23,75
Alexa Says | AI + AR in livemuziek
Chagalli, Trevoga, Jandroid, Eveline Ypma,
Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // € Free
Vegan TaaIcafé
Splendor // 20:00 // € 15
Performance Chatter

THURSDAY 08 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 15:30 // € 0
Kidskunstlab - Expeditie Noordpool
De Appel // 16:30 // € 0
L'Internationale Online: Collective Study in Times of Emergency
Cinetol // 19:00 // € 16,50
Vrije Ruimte Festival - PROM | Bandgurl666 x SCHOREM x Prom Vagabonds
Prom Vagabond, L'Orne, Daddy Unchained, Dear Omen, Pim Piet, Nils Keppel
Framer Framed // 19:00 // € 0
A Cutting Room Floor: Practices & Methods of Disclosing Militant Cinema
OCCII // 20:00 // € 10
the earwurms 'plonk' album release
the Earwurms, Yodel Queen, Milkboy, Dj Sjaak
Splendor // 20:00 // € 18
Dark the Virgin
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Animal + celebration with Greek drinks
Sofia Exarchou | 2023 | Greece | 116' | EN subtitles

FRIDAY 09 MAY

Plein Theater // 12:00 // € 0
Expositie: Cas Oorthuys: De Ondergedoken Camera
ADMnoord - 't Groene Veld // 13:00 // € 0
Green Ass Garden(ing)
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 10
Eetcafé ADM Noord
Nieuwland // 19:00 // € 0
Linkse Netwerkborrel:
ADMnoord - 't Groene Veld // 20:00 // € 15
Zen and Singing
Splendor // 20:00 // € 18
Dark the Virgin
Over stemmen in de duisternis die trachten

Agenda May

te ontwaken Thomas Myrmel, Arnout Lems, Kelvin Chan, David Whitwell
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
QC on Screen: Three short films by members of the Queer Choir Amsterdam
Plein Theater // 20:30 // € 13,50 (vanaf)
Susan in de overgang is gescheiden.
Barbara Sofie van Middelkoop
ADMnoord - 't Groene Veld // 21:00 // € 7,50
P.A.I.N., Eddie & the Road crew, Asociiaal
Kabaal en DJ ChaosK
OT301-Studios // 21:00 // € 10
It Began in Africa #6
Djembe dottore, DUEGRO-live, Soul Calibra-torj, Vega

SATURDAY 10 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
Jhon Douglas in Concert
Nieuwland // 13:00 // € Donation
Repair Café
Theater De Richel, SPUI25 en het Stads-pa-leis // 19:00 // € 15-20
4Siblings Collective - Hidrellez
Splendor // 19:30 // € 14
The Spanish Earth
Trompet- en gitaarduocconcert over liefde, passie en oorlog.
Cinetol // 20:00 // € 13,75
Tailcutters + Yeko Ono?
OCCII // 20:00 // € 12
frxctose and pretty/ugly present: debasement
Debasement w/ Plastic Persoon, Dj Tizi, Dj Mesin Slat
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Gallivant
Andrew Kötting | 1996 | UK | 104' | EN subs
OT301-Studios // 22:00 // € 5
45RPM: Step into the Underground and Mind Your Head
Li-Z, Stefan ZMK, OBX_ZMK

SUNDAY 11 MAY

Plein Theater // 11:00 // € Pay what you can
Amsterdammers in Oost: Workshop schrijven voor het podium
SLAA | Sjaan Filkweert
ADMnoord - 't Groene Veld // 14:00 // € 0
Splendor // 20:00 // € 5
Filmhuis Cavia // 14:00 // € 5
Metin Erksan Retrospective: Dry Summer / Susuz Yaz (1963)
Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
Jungle Dance Party with Jhon Douglas
Jhon Douglas
Filmhuis Cavia // 16:30 // € 5
Metin Erksan Retrospective: The Angel of Vengeance: The Female Hamlet (1976)
Filmhuis Cavia // 19:00 // € 5
Metin Erksan Retrospective: Time to Love / Sıvmevk Zamani (1965)
OCCII // 20:00 // € 8
mkml presents: tashi dorji (btn) & terrie ex + more tba!
Splendor // 20:00 // € 18,50
Jon Lloyd | John Law present: Naissance
UK Duo presents music that explores beauty, space and silence
Teatro Munganga // 21:00 // € 15,00
AcQuaria Dance concert

MONDAY 12 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 0
Cinetol // 20:00 // € 13,75
Fabrik

TUESDAY 13 MAY

Cinetol // 20:00 // € 16,50
Güner Künier + Egg Idiot
Teatro Munganga // 23:00 // € 12,00
Decolonial resistance, priestessing, chanting and women's drumming

WEDNESDAY 14 MAY

Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // € Free
Vegan TaaIcafé
Cinetol // 20:00 // € 13,75
shoom + Grote Geelstaart + Hairy Lolly

THURSDAY 15 MAY

Teatro Munganga // 0:00 // € 12,00
Círculo Oracle: Tarot Reading and divination ceremony
Cinetol // 20:00 // € 15,75
Alice Faye

FRIDAY 16 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
Mert Pekduraner Group
De Appel // 11:00 // € 0
Vrije Ruimte Festival - Cuts & Currencies Day 1
Jack Segbars, Pascal Gielen, Koen Bartijn, Sepp Eckenhausen
Splendor // 11:00 // € 16,50
Waarom ik wel van deze en niet van die muziek houd
ADMnoord - 't Groene Veld // 13:00 // € 0
Gheen Ass Garden(ing)
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 10
Eetcafé ADM Noord
ZID Theater // 19:00 // € 0
Première ZUURSTOF van het ZID Theater tijdens de opening van het ExploreZ festival
Cinetol // 20:00 // € 21,25
Yorán Vroom's Group of Friends | Birthday Edition
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Kissable Screens: Philoxenia – Porn Film Festival Amsterdam x Athens
8 shorts

SATURDAY 17 MAY

De Appel // 11:00 // € 0
Vrije Ruimte Festival - Cuts & Currencies Day 2
Thomas Siderius, Henk van Arkel, Yazan Khal-ili, MG Pringgotono, Heidi Leenaarts
ADMnoord - 't Groene Veld // 20:00 // € 0
Star Club Fest
OCCII // 20:00 // € 8
rhe tide øf the end
Brak, Louise, Tzu Ni, Asch
Filmhuis Cavia // 20:30 // € 5
Exotica
Atom Egoyan | 1994 | Canada | 104' | English, no subtitles
OT301-Studios // 22:00 // € 10
Stepping Through - Back 2 The Funk
Oneiroi, Adi-J, Odyssey, DJ Euphonia
Teatro Munganga // 22:00 // € 15,00
Circulo Celebration: Brazilian Candomblé for Beginners – Ceremony, Talk, Music and food

SUNDAY 18 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 14:00 // € 0
Buurt- en spelletjescafé
Plein Theater // 15:00 // € 13,50 (vanaf)
Insect en Hotel (4+)
PodiumParaplu
Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
Klassiek, jazz, Japanese en Latijns Ameri-kaanse muziek by Chieko & Juliano
ZID Theater // 16:00 // € 0
Explodium Outdoor - Podium voor nieuw talent
Nieuwland // 16:30 // € 0
FCA BookClub - Earthseed Series: Parable of the Sower by Octavia E. Butler
Cinetol // 20:00 // € 18,75
Graeme James | Be My Everything Tour
OCCII // 20:00 // € 12
m.d.c. (u\$A) + barackca (hu) + krime
Teatro Munganga // 21:00 // € 15,00
Brazilian music & beyond, by Chieko Duyvis & Juliano Abramovay

MONDAY 19 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 0
Eetcafe: Bar la Papa
ZID Theater // 19:00 // € 0
MAAF / SORRY

WEDNESDAY 21 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 15,00
Roda de Choro Special Edition!
Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // € Free
Vegan TaaIcafé
Cinetol // 20:00 // € 16,50
Acopia | support: E-PRIME
OCCII // 20:00 // € 10

14

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

15

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

Agenda May / June

charnel ground presents: an evening of noise, musique concrete & digital cut-up
OT301-Studios // 20:00 // € 15
Subbacultcha - Elias Rønnerfelt: Heavy Glory
Elias Rønnerfelt

THURSDAY 22 MAY

Cinetol // 20:00 // € 15,75
Zoë Bestel
Plein Theater // 20:30 // € 13,50 (vanaf)
Romanistan
Giovanni Brand ism Carla Hardy
De (Roze) Tanker // 20:30 // Free
Open Ear 2025 presents: Mind travel

FRIDAY 23 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 15,00
Walicho project & Friends
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 10
Eetcafé ADM Noord
Plein Theater // 19:00 // € 13,40 (vanaf)
Double Bill: Ik ben Hussein, wie ben jij? & She Is Growing Potatoes
ZID Theater // 19:00 // € €17.50
Double Bill: Ik ben Hussein, wie ben jij? & She Is Growing Potatoes
Hussein Mahdi Al-Khalidi & Halina Mihutskaya
Cinetol // 20:00 // € 11,25
Shana & Friends
OCCII // 20:30 // € 8-18
Minute made music #1
Mola Sylla, Oscar Jan Hoogland, Harald Aust-bø, Onno Govaert, Ada Rave, Uldis Vitols
OT301-Studios // 21:00 // € 12,50
Pas op de Plaat
MelFerdí, Anodyne, Molina, Ali Dave

SATURDAY 24 MAY

Plein Theater // 15:00 // € 13,50 (vanaf)
Strijdtoneel (10+)
de zAAk A
Filmhuis Cavia // 18:00 // €
We don't want to be stars (but parts of con- stellations) - Movie Night
Short movies
Cinetol // 20:00 // € 13,25
AIDAN | Single Release Party |Support: Alice Olsthoorn + dj safke & The Interns
De Nieuwe Anita // 20:00 // € 10
SHAKE-OUT PARTY with the Smart Hobos (FR), Retrolicious DJ Charley AND BUR- LESQUE by Nova Sterling!
ZID Theater // 20:00 // € 0
De Kracht van het Nu – ZID Theater in verhaal en beeld
OT301-Studios // 22:00 // € 8
Barcelona Dub Connection
Sernyor Oca, Adala, Slice b2b Rayven Lux

SUNDAY 25 MAY

Plein Theater // 13:00 // € 12,50
Cozy Sunday
Derick Stadwijk
ADMnoord - 't Groene Veld // 14:00 // € 0
Buurt- en spelletjescafé
Plein Theater // 14:15 // € 12,50 (vanaf)
Nieuwe Noten Amsterdam: 'Light Echoes' in het Orgelpark
Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
PoppEnJazz, puppetry & live jazz music
Floris van Elderen - Drums Pedro Ivo- Double bass Stefan Boss - Piano Claudia Maoli - Puppetry
ZID Theater // 17:00 // € 0
Buitenvoorstelling ZUURSTOF van het ZID Theater
Cinetol // 19:30 // € 16,50
Peel Dream Magazine
Teatro Munganga // 21:00 // € 17,50
Jazz Trio: Mariandoro, Berend van den Berg en Pablo de Haas

MONDAY 26 MAY

Plein Theater // 11:00 // € 0
Het dromenpaleis zoekt: DROMERS
Het Dromenpaleis
ADMnoord - 't Groene Veld // 17:00 // € 0
Eetcafe: Bar la Papa
Nieuwland // 18:00 // € free & donation

LIVINGROOM FILMCLUB: With a focus on fe- male perspectives and queer representation

TUESDAY 27 MAY

ADMnoord - 't Groene Veld // 19:00 // €
donation
Fire Jam
Cinetol // 19:00 // € 21,20
Justin Martin | i.s.m. Paradiso

WEDNESDAY 28 MAY

Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // Free
Vegan TaaIcafé

FRIDAY 30 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
Back in Time, by Peter Kalb, El Periquín
Guitar & Composer: Peter Kalb Tabla & Cajon: Nausad Kiamoeidin
ADMnoord - 't Groene Veld // 13:00 // € 0
Green Ass Garden(ing)
Plein Theater // 17:00 // € 0
Ideecafé
#GetInvolved
Nieuwland // 19:00 // € Donation
Open Mic Night/ Live Poetry/ VOKU
19:00- 21:00 Open MicBy WeRepair
OCCII // 20:00 // € 10
jabu (uk) + bhajan bhoey
OT301-Studios // 20:00 // € 14
Puntjudith, Signe Dø
Plein Theater // 20:00 // € 14,50
Opera Mic Night
(F)luster Muziektheater
ADMnoord - 't Groene Veld // 21:00 // € 5
Filmvertoning 'Come Make Art'

SATURDAY 31 MAY

Teatro Munganga // 1:00 // € 15,00
Djaspora, a concert by Djåmen
Cinetol // 18:00 // € 23,25
UIUI Fest #2 | Buzz Kull, Plattenbau, Snackbar
ADMnoord - 't Groene Veld // 19:00 // € 0
Amsterdam Sessions 4
Line-up: Pete Cannon Cheetah Time To Rush
Dirty Dike Fendi K b2b Silva Snipa Passion
DEEZ b2b DJ Pointless\$ Kyso Sound...
OCCII // 20:00 // € 10
Pretty/Ugly Emo Nite
Seven Circle Motel, Edlp, &the
Plein Theater // 20:00 // € 15
Funny Women Amsterdam
OT301-Studios // 22:00 // € 8
Rise of the Machine
Marxman, LDK, Defazor, Distorted, Inhuman- oid, Sungazer

SUNDAY 01 JUNE

Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
What's harder: the violin or the piano? Funny classical music, by André & Stephanus
André Felipe Lima and Claudia Maoli

WEDNESDAY 04 JUNE

Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // € Free
Vegan TaaIcafé
Cinetol // 20:00 // € 16,50
NYVE

THURSDAY 05 JUNE

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
Heathen Apostles (LA) in concert
OT301-Ventilator Cinema // 19:00 // € 6
De Zinkende Rafelrand (The Sinking Fringe, 2025)
Cinetol // 20:00 // € 13,25
She Sounds | ANNABELLE + Maxime + HONEY
OCCII // 20:00 // € 12
World's appreciated kitsch: contention
Contention , Curselifter, Dogma
Plein Theater // 20:30 // € 13,50 (vanaf)
Reflections of an Indian Dancer
Sooraj Subramaniam

FRIDAY 06 JUNE

Agenda June

Nieuwland // 19:30 // € 0 -donation
Queer Salsa Night
19.30 doors open 20:45 - 0:00 Party!
OT301-Studios // 22:00 // € 7
Cat in the bag - Jungle sessions
Pastaman, Bman, Tommy the Cat, JDK, Chris Inperspective

SATURDAY 07 JUNE

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
Afro-Brazilian music by Roda de Santo
De Nieuwe Anita // 20:00 // € 10
SHAKE-OUT Party: Hippo brothers feat. Miss Beulah
OT301-Studios // 23:00 // € 15
KUMO INVITES: DJ ADHD
DJ ADHD, MSFT, DANN, 21L

SUNDAY 08 JUNE

Plein Theater // 15:00 // € 13,50 (vanaf)
Fri Yeye
TRC Promotion
Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
Festa dos Caboclinhos, by Roda de Santo
Alvaro Lancellotti, Karla da Silva, Sara Cabral, Juninho Ibituruna, and Bartolo.
Cinetol // 20:00 // € 14,75
Hana Fatur + levi boon + Jacob Drescher

WEDNESDAY 11 JUNE

Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // Free
Vegan TaaIcafé

THURSDAY 12 JUNE

Teatro Munganga // 1:00 // € 15,00
Three Dots, music fusion
Plein Theater // 20:30 // € 13,50 (vanaf)
Cyclic Bliss
Anastasia Kostner

Friday 13 June

Nieuwland // 19:00 // € 0
Linkse Netwerkborrel:
Helicopter // 19:30 // € 10
Launchpad 13
Hologram Earth, Ann My Dice

SATURDAY 14 JUNE

Nieuwland // 13:00 // € Donation
Repair Café
Cinetol // 20:00 // € 12,50
Stemin | Album release
OCCII // 20:00 // € 12
World's appreciated kitsch: mil-spec + wild side + rites
Teatro Munganga // 21:00 // € 11,00
The 'other' Antonio Carlos Jobim, by Vitor Garbelotto & Anne Wolf

SUNDAY 15 JUNE

Teatro Munganga // 16:00 // € 11,00
Sambalélé do Curumim, by Camila Nobre & Vitor Garbelotto
Nieuwland // 16:30 // € 0
FCA BookClub - Earthseed Series: Parable of the Talents by Octavia E. Butler

MONDAY 16 JUNE

OCCII // 20:00 // € 10
Hardcore punk night!
Cicada, Necron 9, Angstmäler

WEDNESDAY 18 JUNE

Café Bollox - Binnenpret // 19:00 // Free
Vegan TaaIcafé
Cinetol // 20:00 // € 13,25

Scyler | Support: Marit Nygård + Luna Selene
OCCII // 20:00 // € 12
occii & sound in motion
Macie Stewart (us, international anthem) + lia kohl & whitney johnson (us, drag city)

THURSDAY 19 JUNE

Cinetol // 20:00 // € 19,50
Parbleu | Support: Space Age DJ Collective

FRIDAY 20 JUNE

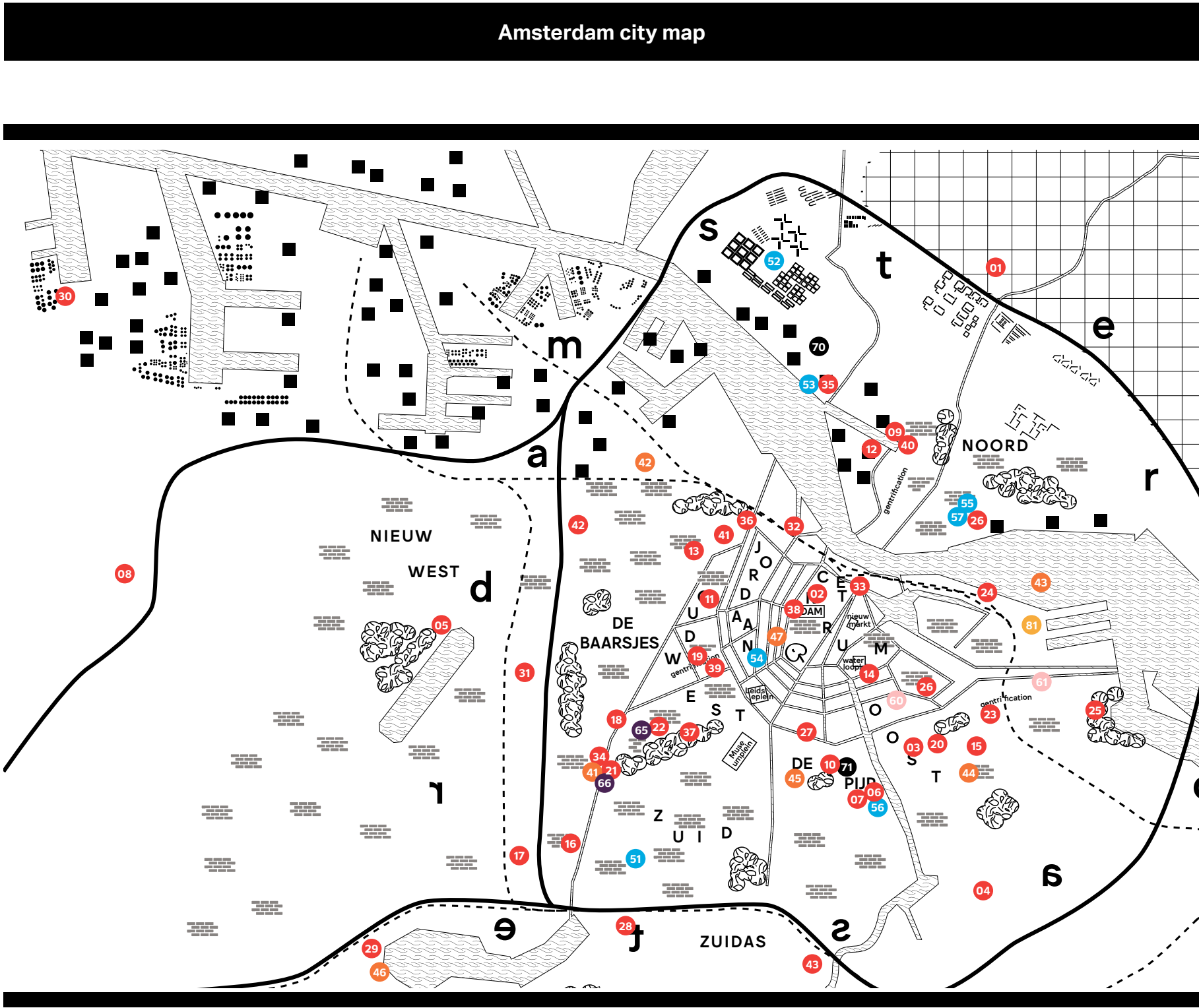
Teatro Munganga // 1:00 // € 16,00
The New Conrad Miller Trio
OCCII // 20:30 // € 8-18
Minute made music #2
Mola Sylla, Oscar Jan Hoogland, Harald Aust-bø, Onno Govaert, Ada Rave, Uldis Vitols

SATURDAY 21 JUNE

Teatro Munganga // 1:00 // € 17,50
To Elis, With Love – A Tribute to Elis Regina
Henrique Gomide (piano), Matheus Nico- laiewsky (bass) and Mauro Martins (drums, percussion)
Cinetol // 20:00 // € 18,75
OMD & Friends EP "19"

SUNDAY 22 JUNE

Plein Theater // 15:00 // € 10 (vanaf) + con- sumptiemunt
Nieuwe Noten Amsterdam: piano & percussie
Agostinho Sequiera (percussie) & Shane van Neerden (piano)
Teatro Munganga // 21:00 // € 16,00
Roda Nós 3 no Samba, by Lilian Vieira, Ana Beck & Viviani Godoy

Map of Amsterdam
Design: Paul Gangloff

More info on our website

www.amsterdamalternative.nl

Join
the collective!
Become
a member of
Amsterdam Alternative

www.amsterdamalternative.nl/join

16

17

Participating venues	Participating venues	Participating venues	Recommended
01 ADM - Het Groene Veld Cultural free zone Buikslotermeerdijk 95 hetgroeneveld.amsterdam	20 Nieuwland Living, working, arts P. Nieuwlandstr. 93-95 nieuwland.cc	39 WG foundation Ateliers, gallery WG Plein t/o nr 80 puntwg.nl	51 Butchers Tears Taproom & terrace Karperweg 45 butchers-tears.com
02 Astarotheatro Theatre, arts... Sint Jansstraat 37 astarotheatro.com	21 OCCII Music, bar, arts... Amstelveenseweg 134 occii.org	40 Workshop op de Ceuveel Theater en studio Korte Papaverweg 6c workshop.nu	52 Friekens Brouwerij Brewery Meteorenweg 272 friekens.nl
03 Badhuistheater Community theatre Boerhaaveplein 28 badhuistheater.nl	22 OT301 Music, arts, food, film Overtoom 301 ot301.nl	41 Zaal100 Working, living, arts De Wittenstraat 100 zaal100.nl	53 Pilek Bar, food, music T.T. Neveritaweg 59 pilek.nl
04 Bajesdorp Under construction Wenckebachweg 12-46 bajesdorp.nl	23 Plein Theater Theatre, arts, music Sajetplein 39 plein-theater.nl	42 ZID Theater Arts & performance centre De Roos van Dekamaweg 1 zidtheater.nl	54 Saarein Feminist-queer bar Elandsstraat 119-HS cafesaarein.nl
05 Buurtwerkplaats Noorderhof Culturele werkplaats President Allendelaan 3 buurtwerkplaatsnoorderhof.nl	24 Pakhuis Wilhelmina Work- and public spaces Veemkade 572 pakhuiswilhelmina.nl	43 Zone2Source Art, nature, technology Amstelpark zone2source.net	55 Skate cafe Skating, bar, food Gedempt Hamerkanaal 42 skatecafe.nl
06 Cinetol Live-music, arts, bar Tolstraat 182 cinetol.nl	25 Parknest Community-initiative Flevopark 15 www.parknest.nl		56 Tolbar Nice selection of beers Tolstraat 182 tolbar.nl
07 De Appel Evolving arts centre Tolstraat 160 deappel.nl	26 Plantage Dok Mixed functions Plantage Doklaan 8 plantagedok.nl		57 Walhalla Craft beer Beer brewery, bar Spijkerkade 10 walhallacraftbeer.nl
08 De Bermtoerist Drinks, art, food... Lijnderdijk 101, Zwanenburg debermtoerist.nl	27 Rialto De Pijp Cinema Centuurbaan 338 rialtofilm.nl		
09 De Ceuveel Cafe, workspaces Korte Papaverweg 2-6 deceuveel.nl	28 Rialto VU Cinema De Boelelaan IIII rialtofilm.nl		
10 De Fabriek Woon- werkpand Van Ostadestraat 233 ostade233.nl	29 Rijkshemelveartdienst Squat, arts, food Oude Haagseweg 58 rijkshemelveart.com		60 Kriterion Cinema, bar Roetersstraat 170 kriterion.nl
11 De Nieuwe Anita Music, bar, culture... Fred. Hendrikstraat 111 denieuweanita.nl	30 Ruigoord Living, arts, festivals Ruigoord 76 ruigoord.nl		61 Studio/k Cinema, bar, food Timorplein 62 studio-k.nu
12 De Ruimte Cultural space, bar... Distelweg 83 cafederuimte.nl	31 Ru Paré Podium voor debat... Chris Lebeauststraat 4 rupare.nl		
13 Filmhuis Cavia Counterculture cinema Van Hallstraat 52-l filmhuiscavia.nl	32 Salon de IJzerstaven Podium voor muziek en theater Bickersgracht 10 ijzerstaven.nl	41 Anarchistic library Library, books, 1e Schinkelstraat 14-16 agamsterdam.org	65 Rasa South Asian culture kitchen Overtoom 301 ot301.nl
14 Fort van Sjakoo Bookstore Jodenbreestraat 24 sjakoo.nl	33 'Skek Cultureel eetcafé Zeedijk 4-8 www.skekamsterdam.nl	42 Buurtboerderij Eat, drink, chill Spaarndammerdijk 319 buurtboerderij.nl	66 MKZ (Binnenpret) Vegan food 1e Schinkelstraat 16 radar.squat.net
15 Framer Framed Arts and culture Oranje-Vrijstaatkade 71 framerframed.nl	34 Theatro Munganga Cozy social theatre Schinkelhavenstr. 27hs munganga.nl	43 Einde van de wereld Restaurant, events Javakade 61 eindevandewereld.nl	
16 Helicopter Music rehearsal studios Helicopterstraat 8 helicopteramsterdam.nl	35 Treehouse, NDSM Ateliers, gallery T.T. Neveritaweg 55-57 treehousendsm.com	44 Joe's Garage Autonomous centre Pretoriusstraat 43 joesgarage.nl	70 Workspace GWA - NDSM Print, bookbinding NDSM-plein 27 // grafisch-werkcentrumamsterdam.nl
17 Kaskantine Bar, restaurant, farm... Handbalstraat 1 kaskantine.nl	36 Volta Music Houtmankade 336 voltaamsterdam.nl	45 Molli Squatters bar van Ostadestraat 55 hs molli.squat.net	71 Smerig fietsenwerkplaats Bicycle workshop Van Ostadestraat 233-E ostade233.nl/smerig
18 Kostgewonnen Woon-werkpand 3e Kostverlorenkade 34 kostgewonnen.nl	37 Vondelbunker Arts, activist space Vondelpark 8 vondelbunker.nl	46 Nieuw en Meer Arts, woksaces Oude Haagseweg 51 nieuwenmeer.nl	
19 LIMA Platform for media art Arie Biemondstraat 111 li-ma.nl	38 Vrijpaleis Creative community Paleisstraat 107 vrijpaleis.nl	47 Vrankrijk Livin, working, events Spuistraat 216 vrankrijk.org	81 Boekhandel van Pampus Nice bookshop, coffee C. van Eesterenlaan 17 boekhandelvanpampus.nl

Portrait of a bird: The crows of Oosterpark

Silhouetted sinister shadows, flickering figures of mystery, meet our noisy neighbors: the Oosterpark crows. These living, breathing, watching cloaked crows have survived numerous inaugurations and reinventions of the park – they are the true survivors: the real alternative creatures of Amsterdam, who have perched in this space “steeped in a rich history that dates back to its inauguration in 1891.”

Visitors to Amsterdam Oosterpark may have paid more attention to the monuments, placed there to encourage poignant reflections of Amsterdam's societal narratives and cultural progression, or to the natural fauna of this 'English garden style' city park: "Designed in 1891 by Leonard Antonij Springer (1855-1940), one of the foremost landscape architects in the country, son of a known realist painter"⁽¹⁾. Yet one could argue that the modest black birds that exist behind, between, and beyond are the true historians of the park. The crows: a welcome reminder of the importance of looking back whilst moving forward.

From the family Corvidae, which also includes ravens, magpies, and jays, the portrayal of crows is steeped in the gothic. Mostly associated with macabre, sinister imagery (such as those depicted in literature or films like Alfred Hitchcock's portrayal in his movie *The Birds*), or other negative connotations including on battle fields as they peck at the corpses of the fallen, or shoed away by farmers for feasting on the eyes of new born lambs. Why else did they invent scarecrows... does it come as a surprise that the collective noun is a 'murder of crows'?

It is time to change the narrative on these lesser-considered Corvus. Unlike their commonly seen counterparts the magpie or pigeon, these vocal black birds (often misidentified as the larger ravens) are highly intelligent. Researchers have proven that they can make tools and can count (to a point), and they are also known to be very discriminating in their abilities to identify specific objects.

Ever sensed a murder of crows gathering in their roost above as the sun set? Perhaps you too have felt a familiarity with your local crow colony? Chances are that these long-lasting residents are feeling it too. Crows can recognise the faces of regulars and are known to respond to human appeals for friendship. With an

impressive vocal range, there are also accounts of crows' capacity for imitation, and they thus are regarded as a talkative bunch. So, it is time to shake off the sinister soundtrack and listen to the caw and call of the crows.

In order to construct Oosterpark, “the municipality decided to remove a cemetery from the area and to demolish some smaller estates”^[1]. This ignorant reference ‘to remove a cemetery’ denigrates the devastation caused to the natural world, a home to a multitude of birds, and the hearts of those who loved this space. In an article published in 1922, at a time when the park was the Oosterbegravingplaats (Oosterburialiste), one such admirer, J. Derksen^[2], describes it as idyllic: the area had for “several years provided a breeding ground for many species of bird,” such as barn owls, blackbirds, wrens, robins, and mockingbirds. Changes to “the circumstances” in the area made breeding grounds “limited; (...) changes at the disadvantage to the bird world.”

Thus, the municipality decision meant in reality the removal of brush and nettles and "wild" nature, and destruction to the habitats 'for the songbirds.' Derksen's article reports a rook colony being forcibly removed. Derksen recounts how the raising of the land caused rot in roots of the larger trees – the place where the rooks nested – eventually causing them to die and fall; considered a nuisance, nesting in huge numbers, their homes were destroyed. There is a lamenting tone to Derksen's article, understandably so, which contrasts against his joyful portrait of the birds.

As the burial ground was re-crowned a public park, which now borders various popular buildings and is peppered with 'memorials of peace and progression,' is it not ironic that a long forgotten, beautiful nature reserve was destroyed in the process?

The ejection of the birds reminds us of the forcible removal of people and resisters from spaces signed off for devel-

opment. This chokehold on spaces continues to eject dwellers from alternative Amsterdam, undervaluing the beautiful lives that live or lived there and the balanced eco-system it sustained. That the song birds are now silenced reminds us that one must not forget the lives sacrificed for change – yet the crows returned, and remained. How is it that these crows survived and stayed alternative? Perhaps the way that we, humans, see the spaces needs to change in order to survive, as the crows have. How could the world and its challenges look different, from a bird's eye view?

They help to remind us of the importance of gathering together, of looking and remembering, of cacheing for the hard times and resisting change, particularly when it acts to tear us from our very existence.

Someone once said, all history is revisitory. As discoveries are made and as knowledge expands, what we know to be true changes; as our attitudes and ideas are shaped and changed as we continually grow. These clever crows recalibrated to fit the communities that have congregated around and within the Oosterpark area. As a fixed reminder of the city's journey and struggle over time, the crows may offer us a more 'natural' and meaningful opportunity for introspection about what alternative can be. With a greater awareness and appreciation of this species, these silent witnesses to the societal shifts of Oosterpark, they help to remind us: of the importance of gathering together, of looking and remembering, of caching for the hard times and resisting change, particularly when it acts to tear us from our very existence.

References:

1. www.amsterdam.info/parks/oosterpark/
2. Derksen, J, De Levende Natuur 27 (1): 15-20 (1922) De Roekenkolonie te Amsterdam. 15 De Roekenkolonie op de voormalige Oosterbegravingplaats te Amsterdam (www.natuurtijdschriften.nl/pub/489125/DLn0270150201.pdf)

Portrait of a bird...

Text: Rosie Fawbert-Mills

Photos: Arne van Steenis, Studio van Steenis Fotografie, www.studiovansteenisfotografie.nl

Photographs brought to life

Text: Laura Pietera

Photo: Ivo Schmetz

Photographs brought to life

The legacy of Aktiegroep Nieuwmarkt

On the way from Nieuwmarkt to Waterlooplein, an exhibition has been running since March 28th on Sint Antoniesbreestraat, displaying photos by Pieter Boersma of the Nieuwmarkt neighbourhood in the seventies. Some of the photos are colourful, some are black and white, but all of them reflect the warm and radiant feel of the place, which was, at the time, kept alive by the squatting movement.

Aktiegroep Nieuwmarkt was an action group in the sixties and seventies that mobilized mainly by squatting buildings, with the purpose of stopping the construction of a highway and metro line that would cut through the Nieuwmarkt neighbourhood, and would have transformed the city centre into modernist concrete urban blocks with a clear delimitation between work, living, recreation, and all other facets of life. The neighbourhood fought to preserve Amsterdam as a historical and liveable city, one built with its people in mind. In the end, while the metro line was ultimately built by the time "The battle of Nieuwmarkt" was over, the squatting group managed to prevent the construction of the highway. Today, the point where the construction stopped, at the end of Jodenbreestraat, a building is marked with a monument that bears the words of the poet Jacob Israël de Haan on one side, and on the other side, the story of the squatting actions and the transformations the city went through.

ing prices past what anyone can reasonably afford, leaving the people to choose between paying for heating or paying for food. "We want to help this house be on the social market again," Rots tells me, "but it's not. And we do this as a protest actually so they go fix the house, not just for us, but for the neighbours." Raoul adds, "They keep replicating this quick fix thing, because it's cheap, and then not (actually properly) fixing anything." The list of Ymere's issues goes on, from keeping the houses empty on purpose, ignoring structural problems, to refusing to fix said structural problems because of bureaucratic reasons.

The current Aktiegroep Nieuwmarkt is strongly backed by the people in the neighbourhood, as well as the people who were involved in the squatting movement in the past, having forged a community willing to help and to stand up for each other with them. They look after each other and try to build a sustainable, flourishing collective, from big actions such as organizing the exhibit and building flower gardens, to smaller ones, such as taking care of bird nests in the area.

But the squatting of the building was not without troubles. On the March 17th, the second day of the squatting, the often-antagonistic entertainment news organization PowNews tried to enter the building without permission, disrespecting the wishes of both the people living in the building itself as well as their neighbours, and were involved in an altercation which ended with police intervention. The community of Nieuwmarkt is supportive of the squatting group's actions though, one of their neighbours even going as far as being their spokesperson. They described the main interaction with PowNews as being when they barged in, at which point there was an attempt to prevent them from filming people without their consent. PowNews was later publicly criticised for a biased and unfair portrayal of squatters in an exclusively negative light by the newspaper Het Parool.

For the future, the people in Aktiegroep Nieuwmarkt want to maintain the building a

13 gemeenschapstui- nen bundelen krach- ten voor meer impact in en rond Amsterdam

Dertien *community farms* in en om Amsterdam zijn een samenwerking gestart om hun bereik en invloed te vergroten. Deze tuinen, ook bekend als CSA's (*Community Supported Agriculture*), leveren wekelijks verse, onbespoten groenten aan hun leden – soms aangevuld met fruit, bloemen of kruiden. De tuinen werken allemaal volgens duurzame landbouwprincipes en beslaan elk minstens een hectare. Hoewel elke tuin een eigen werkwijze heeft, is de kern hetzelfde: gezonde, lokale producten, direct van het land naar de consument.

Sanne Smeets van tuin "Vers aan de Vecht" legt uit dat sommige tuinen biologisch gecertificeerd zijn, terwijl anderen bijvoorbeeld werken met de 'no-dig'-methode. Ook de distributievormen verschillen: leden oogsten soms zelf, halen een krat op of krijgen de groenten thuisbezorgd.

Om elkaar te versterken en hun gezamenlijke impact te vergroten, zijn ze gestart met deze drie projecten:

1. Kennisdeling

De tuinders organiseren regelmatig bijeenkomsten en workshops, waarin ze praktische kennis uitwisselen – van werken met een handtractor tot omgaan met droogte. Ook voor leden en geïnteresseerden zijn er workshops, bijvoorbeeld over bodemleven of het haken van paddenstoelen. Een deel van deze activiteiten is vrij toegankelijk voor externen, met een overzicht te vinden op de gezamenlijke website: boerindebuurt.nu.

2. Winter Garden Project

Omdat het aanbod in de winter beperkt is, werken de boeren nu samen met een boer in Flevoland. Die teelt op duurzame wijze groenten voor de koudere maanden. Van-

free space; making it easy and accessible for people to come over, while also trying to get Ymere to fix the issues the building already has. They want to bring attention to the problems people who live in social houses face, in order to try to solve them. They are using the fact that they are squatting the building as an ace in their hand, making it impossible for them to be ignored as the rest of their neighbours have been all of this time.

"We are gonna play the same game that Ymere plays with the renters, but now we have the structural advantage that we are taking something from them," says the collective.

af de winter van 2025 halen de tuinders elke twee weken producten op bij deze boer, die vervolgens via een distributiepunt naar de leden gaan.

3. Gezamenlijke campagne 'Boer in de Buurt'

De gemeenschapstuinen starten nu een campagne onder de noemer 'Boer in de Buurt' – wekelijks groente van jouw boer in de buurt'. Doel: hun zichtbaarheid vergroten en het ledenaantal verdubbelen van 1500 naar 3000. Naast online en offline promotie organiseren veel tuinen open dagen, waarbij iedereen welkom is om kennis te maken. Op de website boerindebuurt.nl staan alle deelnemende tuinen op de kaart en kunnen geïnteresseerden zich aanmelden als lid of inschrijven voor workshops.

Europese samenwerking

De Amsterdamse samenwerking is onderdeel van het Europese project *Food-clic*, dat regio's helpt bouwen aan duurzamere voedselsystemen en internationale kennisdeling stimuleert. In andere steden als Berlijn, Barcelona en Parijs zijn dezelfde initiatieven gaande.

markt. There are countless other initiatives and squatting groups, most of them without name, who are putting all their efforts into protecting their neighbourhood and their community, so that people will not be forcefully displaced yet again, as neighbourhoods such as Amsterdam West, Amsterdam Nieuw-West, and the peripheral areas of the city centre have been facing these problems continuously over the past years.

Aktiegroep Nieuwmarkt does all of this for the people living in a similar situation to them, and therefore, they would like to ask people who would like to contact them about issues experienced with Ymere to do so at: aktiegroepnieuwmarkt@pm.me.

Organising from elsewhere

This is an article about a radical idea that might just transform the way we organise to bring about the economic, political and social changes so urgently needed. However, before we begin, let's place ourselves in space and time.

Amsterdam. This once small fishing village which some 750 years ago built a dam at the mouth of the Amstel River. This dammed land that birthed the East and West India company, the stock exchange, capitalism. This city, where we now find ourselves, experiencing ourselves as awake, trapped in our heads, looking out onto the world, separate and alone, atomised and commodified.

As Amsterdam Alternative turns 10 years old, it's time to reflect. Our ways of organising have not yet built enough collective strength to overcome the systems that suppress our movements for change. Too often our ways of working together result in fighting and power struggles, reproducing the very culture we are trying to challenge. It is time for a radically different approach.

The city, capitalism and the paradigm of separation
Ownership is at the beating heart of this capitalist city. On the face of it, ownership is an irrational idea: how can I own a building when it existed long before I came along and will remain long after I'm gone, when I wasn't involved in building it? Yet, I have no problem believing in ownership – trying taking this MacBook from me, I'll shout it's mine and call you a thief.

A paradigm is our framework for interacting with the world – fundamental ideas and principles that shape what we can think and do. The socio-economic paradigm framing our current extractive system is an extreme form of individualism: a comprehensive disregard of togetherness, of our connections to nature, to each other and to our own needs.

A core assumption of this paradigm is our 'felt' understanding of separation: that there is an 'I' experienced as separate from everything else. Core ideas like 'the individual', 'ownership', 'competition' and 'dominion over nature' depend on this assumption. Core institutions like markets, private property and wage labour embody and depend on these ideas.

Our current ways of organising – hierarchical, democratic, consensus-based – have arisen from and are underpinned by this notion of separation: Organisation is perceived as solving the problem of co-ordination between individuals that are separated by their goals and preferences.

Yet, if we use modes of organising based on this notion of separation, we inadvertently

strengthen this extractive system by reproducing and reinforcing its core ideas. We open the doors for assimilation of the system's dynamics into any change we achieve – tainting even our successes. Worse still, this limits our option space: we never explore ways of organising based on different core assumptions, ones that might be more successful.

The result: organisations beset internally by the destructive dynamics they are attempting to change externally, and any change achieved at risk of reproducing existing dynamics in a different form. In the words of feminist writer and activist Audre Lorde, "the master's tools will never dismantle the master's house." If we continue to use organisational methods shaped by this assumption of separation, we will continue to fail – as seen recently in our failure to prevent the ongoing holocaust in Gaza or the rise of the Far Right.

Complex systems and feedback loops
We need ways of organising underpinned by an assumption of interconnection, not separation. Let's dive more deeply into why.

Our extractive system is a complex system, meaning that it's behaviour isn't governed by a central control or blueprint, but rather emerges from countless interactions and changes dynamically to adapt to its environment.

We change complex systems by altering the environment within which they operate. Imagine rioting elephants in a dry riverbed. We can't control individual elephants, but by reshaping the riverbed – narrowing it in one direction, widening in another – we influence their collective movement.

Our current extractive system results from feedback loops of ever-increasing separation: systems built on separation create environments where separation-based strategies thrive. To fundamentally change it, we need to establish counter-loops of increasing interconnection instead. As nearly everything we do must be organised with others, organisational methods shape and limit what we can achieve.

If we develop effective methods of organising based on interconnectedness, what we organise will reproduce and reinforce this assumption. This means we'll approach everything differently – from working to-

gether to growing food to providing shelter – in ways that embody and encourage interconnection rather than separation. Effective organisational methods will spread quickly because they are useful, creating feedback loops of evermore interconnection that can transform our entire system.

The intelligence of interconnected systems
Science increasingly recognises intelligence beyond human minds. Biologist Michael Levin's research demonstrates that intelligence exists at multiple scales, from cellular problem-solving to ecosystem self-regulation.

Our modern fixation on individual 'rational' thought diverts attention from the vital information that flows via chemical signals, somatic sensations, images, impulses, and intuitions. When we don't register this somatic information, our mental processes operate with incomplete data, like navigating with a partial map.

Organising from an assumption of inter-connectedness can help us harness this collective intelligence, empowering us to be more effective, provide care in the face of trauma, and better build bonds of trust. These are key advantages when facing forces of oppression that are themselves constrained and atomised by ideas of separation, hopefully making it more likely we can overcome them.

It is for these reasons, we, at Organising from Elsewhere, have been exploring how we might organise from this radically different assumption.

Organising from Elsewhere
In 2022, I went to work with a Shipibo shaman in Peru. There in the middle of the heaving Amazon rainforest –where the cacophony of insects, birds and creatures that slither and crawl and climb sound like the very breathing in and out of the earth – an idea arrived. Since then, a team of brilliant minds have gathered around this project. The creative tension between complexity theory and spirituality, western activism and Indigenous ways of being, has led to the creation of a framework for radical organisational innovation.

It starts with a simple commitment:

We commit to always doing things in a way that increases a felt-sense of interconnect-edness. Whenever there is a choice to increase interconnectedness or increase separation, we choose the option that increases an experience of interconnectedness.

This commitment focuses us on actual work, not theoretical discussion, motivating us to discover what works in our specific context. From experience of success and failure, we can build a repertoire of new organisational methods.

To fulfil it, we first need to understand what interconnectedness is and how it feels. We need to identify enablers, such as practices that support us to enter flow states and bring awareness to the 'somatic' experience of interconnect-edness. We need ways of making sense of the intuitions, images and impulses that occur when our experience of the separate 'I' dissolves. We must also identify disablers, like trauma and colonial mindsets, that reinforce separation. Finally, we need a learning cycle consisting of three steps:

1. Pick a way to do a task that supports a flow state, directing attention to somatic information that feels like it's arriving from beyond the individual self.
2. Do what you need to do guided by, and making sense of, this somatic information without assimilating it into an individualistic way of being.
3. Review how it went, identify enablers and disablers, draw lessons for the next cycle.

This approach creates 'feedback loops

of more interconnectedness' applicable to any relational context, from conversations to large-scale projects. To be effective, this cycle must be simple, scalable, effective at identifying enablers and disablers, allow space for skill acquisition, highlight patterns, and, most importantly, help us work more effectively.

What might this look like in practice?
Here's an example: Before writing a report, I choose to do Holotropic Breathwork to experience somatic interconnect-edness. In this flow state, freed from distracting thoughts and worry, the words feel as if they flow through me and the report is written quickly and effectively. However, just before emailing the report, I get an impulse to scream, which I interpret as a sign we're taking the wrong approach. I share this with my Oxford University-educated colleague who strongly disagrees, and we argue, leaving me feeling angry. After completing each task, I mark dots on a canvas to capture enablers and disablers. At the end of the week, these simple post-task reviews which have been done by all team members are collated in a team review. Patterns emerge: we see that difficulties in making sense of somatic information in a way that was useful, trauma, and colonial mindsets, all played a significant role in blocking our experience of interconnect-edness. In response, the team books sessions with a somatic trauma facilitator and a decolonial educator.

At Organising from Elsewhere, we've been developing a Scalable Learning Cycle to support this approach. There is much more work to be done, but what excites us is that this approach builds on what makes any organisation effective: plan, do, review, learn. Its success is built on its ability to highlight barriers to experiencing interconnect-edness, empowering us to address mindsets and traumas that maintain separation and to identify practices and ways of making sense of somatic information that support us to do the work at hand. In this way, feedback loops of ever more interconnect-edness naturally arise.

In this city that gave birth to modern capitalism, perhaps we can now nurture something different

For 10 years, Amsterdam Alternative has been a living laboratory for different ways of organising – creating spaces that encourage cooperation and community, working to challenge profit, ownership and alienation. Our framework continues this tradition of seeking practical approaches to building the world we want to see. We could apply it here in Amsterdam: to committees that organise collectively owned spaces, to campaign groups working to solve the housing crisis, to activist networks fighting the rise of the Far Right. It offers an approach that works with our understanding of how complex systems can be encouraged to change and offers hope of fundamentally new ways of doing things that challenge the foundational ideas sustaining capitalism. In this city that gave birth to modern capitalism, perhaps we can now nurture something different – ways of organising that recognise our fundamental interconnection and that harnesses the collective intelligence that emerges when we work with rather than against the interconnected nature of all things.

www.organisingfromelsewhere.org

Organising from elsewhere
Text: Gully Davis
Photo: Fernando Sarquis

Colonial echoing in Amsterdam's pulse

Amsterdam has long been considered a global city – cosmopolitan, progressive, and open-minded. But its prestige is built upon a history of colonial conquest, extraction, and violence, already apparent in the 17th century. As the capital of the Dutch empire, Amsterdam was linked to the colonial expansion of the VOC (Dutch East India Company) and WIC (West India Company), which orchestrated and profited from the transatlantic slave trade, resource plundering, and systemic oppression across the globe – notably in West Africa, Asia, and the Americas. The city's layout, wealth, and institutional structures were shaped by these colonial encounters. Today, this legacy is not just historical – but structural. Argentinian professor Walter Mignolo described 'coloniality' as the idea that colonialization didn't end but shifted form. Amsterdam's coloniality lives on in its cityscape, economic privilege, and global financial positioning. A critical part of this is its role as a tax haven, which sustains neo-colonial extraction by enabling multinational corporations to avoid taxes in the Global South while exploiting labor and resources there (Doggart, 2020). This is coloniality in a modern form: a reinforcement of uneven development, wealth hoarding, and systemic inequality. So while Amsterdam may sometimes present itself as a pioneer of decoloniality in Europe, it also remains one of the most powerful nodes of ongoing colonial extraction. Amsterdam moves quickly with fast development, fast consumption, and fast communication. But when it comes to its colonial past and the deep, emotional impact that continues to haunt the present, it remains strangely still. It repeats colonial logic in its attempt to be seen as 'post-colonial'. The image of a decolonial city becomes another product to consume. Today, the legacy of colonialism in Amsterdam is not only visible in statues, names, and historical facts – it is felt. It lives in the economic structures, emotional economies, and visual landscapes that continuously shape how we see ourselves and others. And decolonization, no matter how popular the term becomes, cannot be declared just because a city has become aesthetically aware of its past. It requires deeper work – in the mind, in the nervous system, and in the structures of knowledge and care that we continue to reproduce today.

Marginalization occurs across a variety of facets, and is particularly understood by the framing of history, for both the stories and perspectives which are mentioned and ignored. History is not a spectacle to be analyzed, but a tool with which we can confront our present. Beyond the mapping and structures of this historical moment, we fail to recognize the depth that colonialism has on our behaviors, attitudes, and beliefs. This is demonstrated through constant judgement, perception, consumption and reproduc-

tions of power that show in our everyday choices (Mignolo, 2007). Neocolonial thinking demonstrates itself even within discourse around 'resilience'. It is important to uplift marginalized communities by giving individuals autonomy, and respect, without getting caught in traps of victimization and dependency. Living in a city such as Amsterdam, which presents itself as progressive, might be what keeps us stuck and static from making sustainable progress (Gale & Bolzan, 2013). We get caught in the pain of recognizing our complicity to other's experiences, but do not learn how to properly utilize that pain. Instead, individuals may replicate behaviors demonstrating deep systematic and sentimental expression, for what hasn't been their personal experiences. This not only takes away from the voices of people we are trying to support, but blocks us emotionally from understanding where and how we are needed. Without recognizing that, we continue cycles of power, marginalization, victimization, and dependency. Just like the variety of characters in this world, there are a variety of approaches we can take – both individually and collectively – to build better societies and create space for everyone to use their agency and autonomy. A healthy ecosystem is made of diverse methods and species – in this case people, as one of many natural species. Let us work on ourselves and what we know without having to impose it onto others. Be proud, but not judgemental of those who have not internalized or accessed the knowledge you feel you have. This comes with taking care of yourself, recognizing your agency, influences, and the ways you interpret the behaviors of others. Recognize where your emotion is driven from, the narratives you consume on social media, how it makes you quick to label, to judge, to be prideful. Signs of a healthy cognition are not ones which include comparison and competition amongst individuals. You are only the hero and protagonist of your story and yours alone.

It is the presence and practice of modernity (a colonial legacy), which brings us to consistently want to consume and present our consumption, without taking the time to embody nor recognize what our experiences mean to ourselves. The act of consuming differs from that of experiencing, we might be moving too quickly without taking the time to radically care for ourselves and others, and it shows in how we end up commodifying culture, even when framed as a benefit and supportive practice. We often mistake recognition for resolution, thinking that our ability to feel slightly guilty counts as a solution or an effort on our behalf, when the effort is far more expansive, emotional, and collective. It is in the values we assign, moral superiority that we feel, and

labels that we give to everything, that we can understand how coloniality still lives within us (Mignolo, 2007). It is not by remaining static on the individual and too often victimizing ourselves, but recognizing how we are all victims of this mindset. In this stagnation, we become complicit – especially when we reproduce the same patterns in the name of progress: moral superiority, competition for attention, trauma-as-capital, and healing as branding. Even the language of care can become colonized.

Even though formal colonialism has ended, the global system remains shaped by its colonial matrix of power - a structure of logic, knowledge, interaction, labor, and authority that privileges the Global North

Dismantling colonial influences is not only confined to institutional practice or top-down approaches. This doesn't mean eradicating European values or Dutch culture, but reconceptualizing speech, emotion, time, and our interactions with others. Even though formal colonialism has ended, the global system remains shaped by its colonial matrix of power - a structure of logic, knowledge, interaction, labor, and authority that privileges the Global North. Regarding my repeated mentions of care and solidarity: the presence of anger is an obvious given in the fight to decolonize, and understandably so. But a variety of approaches to the topic can be beneficial for collective gain. It's important to recognize that not every given moment has to be a vexing fight. Anger influences what needs to be immediately changed so that individuals can properly take care of themselves, their families and communities, beginning the process of sustainable betterment. But when we're thinking about long-term processes and benefits, we need to take the time to understand these internalizations of modern culture in what we consider both positives and negatives, for both will exist across our experiences. As humans are always reproducers of culture and sentiment. It is coursing through our consumption habits, aesthetics, lifestyle, and superiority. We need to continue moving beyond our symbolic practices, and recognize the power of decolonising self for the benefit of our cognition and connections (Mignolo, 2007). We may not be able to completely decolonize languages, but maybe we can still use communication as the tool to reframe and reshape our logic structures. Communication directly links to cognition, as the

words and symbols that we use to describe things have a profoundly psychological impact on how we experience and interact with the world based on our internal perspectives (Kamoche & Thiong'o, 1987). Creativity, in this respect, demonstrates far more of our emotional experiences than we can 'rationally' explain—that is, if we recognize it as a human practice rather than something to be consumed.

Decolonizing the cognitive means reframing mental health practice, learning to listen to and feel for the differing perspectives and approaches from others. Collective care, creativity, and time are some of the primary things which help us heal ourselves in face of whatever experiences we've had. The ways in which psychology and trauma informed practice tends to be described does maintain a coloniality influenced logic structure. If we move away from direct language for a second, to recognize the sentiment or different interpretations, maybe we can spot that there are deeply rooted benefits to understanding our emotions, which is something we all have in common as we flow through our lives on our own spectrum of experiences. Let us remember that our desires, fears, and intentions are shaped by the presence of modernity and/or coloniality in one way or another (Hakim et al., 2022). Healing the colonized mind is in part about unlearning and recreating the part of us that still ranks others, still seeks recognition through performance, and still sees care as a commodity. It is through this approach to self that we might be able to transition towards better things, towards a style of varied communication that can foster more practical, genuine, and beneficial decolonial practice in Amsterdam's cityscape.

Sources:
Adu-Ampong, E. A., & Berg, S. (2024). *The spatial narratives and representation of slavery and colonial heritage on guided tours in Amsterdam*. Journal of Heritage Tourism.
De Ploeg, M., & de Ploeg, C. (2017). *"No democratisation without decolonisation."* Tijdschrift Voor Genderstudies.
Gale, F., & Bolzan, N. (2013). *Social resilience: challenging neo-colonial thinking and practices*. Journal of Youth Studies.
Hakim, N., et al. (2022). *Turning the lens in the study of precarity*. British Journal of Social Psychology.
Kamoche, J. G., & Thiong'o, N. wa. (1987). *Decolonising the Mind*. World Literature Today.
Middleton, S. (2001). *A Struggle for Trade Privileges in Seventeenth-Century New Amsterdam*. The William and Mary Quarterly.
Mignolo, W. D. (2007). *Coloniality of power and de-colonial thinking*. Cultural Studies.
Smith, W. D. (1984). *Amsterdam as an Information Exchange in the Seventeenth Century*. The Journal of Economic History.

Colonial echoing in Amsterdam's pulse
Text: Emma Aellen
Photos: Amsterdam Alternative

20

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

21

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May-Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

Wordt Amsterdam 850 jaar?

Als onze kleinkinderen vieren dat Amsterdam 850 jaar bestaat, hoe ligt de stad er dan bij? Zullen ze dan spreken over dat moment in de geschiedenis dat de stad ten onder dreigde te gaan? Over de grote krachten die een aanval uitvoerden op de gebouwen die al eeuwenlang stonden en op de mensen die van generatie op generatie zorgden voor de stad, en ook een beetje voor elkaar. En over hoe onafwendbaar deze krachten leken?

“Ze waren goed georganiseerd en gebruikten geavanceerde wapens waarmee ze onze gebruikelijke verdediging wisten te omzeilen. En ze hadden handlangers. Onder Amsterdammers waren mensen die zich hadden laten inpalmen - zij kregen rijkdom op korte termijn, maar waren medeplichtig aan de aanval die, soms jaren later, met ongekende kracht op de stad afkwam. De chaos had geen gezicht. Daarom was het verweer traag en aanvankelijk klein. Toen door droogte de waterstanden zakten en palen onder oude huizen gingen rotten, was er niemand om de rekening te betalen. En daarna kwam de vloed. Het Amstelwater vermengde zich met riolering, chemicaliën en afval. Alles stonk. Er was maar 20 centimeter zeespiegelstijging nodig geweest. Hiermee werd het hele land onder druk gezet. Rivieren stroomden niet meer naar de zee maar alle kelders in. Zo kwam de klimaatnood van alle kanten de stad binnen.”

Zullen ze spreken van dat moment dat er echt verzet kwam? Was het nodig de *Nachtwacht* te evacueren voordat we zijn gaan strijden voor de stad? Of was de chaos te groot, de gezaaide onenigheid onoverbrugbaar en waren alle valse tegenstellingen tussen mensen zo opgeklopt en opgehitst dat de samenleving al was bezweken voordat de gebouwen dat deden?

Het 850 jarig bestaan van Amsterdam is helemaal niet zo ver weg. Als je zo’n clubje kindjes ziet, in de bakfiets of bij het kinderdagverblijf, dan zie je mensen die er wellicht zelf bij gaan zijn. Zij zullen terugkijken op een eeuw waarin er veel op het spel kwam te staan. En terugkijken op de gemiste kansen en mislukte plannen van een vorige generatie is niet leuk. Het is frustrerend als je de tijd zou willen terugdraaien maar dat niet kunt.

Het is daarom aan ons om ons nu te organiseren als hun voorouders. Het is aan ons om in het verzet te gaan tegen een systeem waarin economische belangen en

korte termijn denken overheersen en ongestoord de klimaatopwarming en de chaos die dat met zich meebrengt aanjagen.

Verzet? Het lijkt ver weg... De nood voelen we nog niet. En wat ons bedreigt is abstract, onzichtbaar en complex. Daar komt bij dat we het op zich goed hebben, tamelijk comfortabel ons leven leiden en er tal van vreselijke dingen spelen die ons al veel zorgen kosten.

Om toch in verzet te komen zijn twee dingen nodig: ten eerste het gevoel dat de situatie waarin we nu verkeren echt geen perspectief meer geeft. En ten tweede een beeld van wat wél mogelijk is, een alternatief waar we naar kunnen streven, waar we voor kunnen vechten.

Onze maakkracht zit in ons vermogen om ons een beeld te vormen van iets dat er nog niet is, of iets dat afwijkt van de norm.

Over dat eerste wil ik kort zijn. Hoe de economie nu werkt, is onhoudbaar. Het is gebaseerd op ongelimiteerde groei waardoor er telkens maar meer grondstoffen, energie en arbeid nodig zijn, ten dienste van een vermogende groep superrijken, aandeelhouders en beleggers. Gemeenschap, collectief bezit en gedeelde rijkdom worden leeggehaald, de werkdruk loopt op, arbeiders in verre landen worden uitgebuit, lucht en bodem raken vergiftigd. Het is zoveel dat niet klopt, dat je de weg kwijtraakt in het woud van onrecht, zelfzucht en wanbeleid.

Hierover kun je elders veel lezen. Daarom wil ik het over dat andere hebben, over het verlangen naar een alternatief. Dat is

namelijk lastig. Want hoe kun je naar iets verlangen dat je niet kent?

Als een kind opgroeit, ziet het rolmodellen om zich heen. Dat is belangrijk, want je krijgt zo een gevoel voor wat je kunt zijn, waar je naar kunt streven. Wat we hopen, wat we voorspellen en ons voorstellen doet er toe. Het is een vorm van schepping. Onze maakkracht zit in ons vermogen om ons een beeld te vormen van iets dat er nog niet is, of iets dat afwijkt van de norm. Zo kiezen we een pad in het leven. Zou je ook als samenleving of als stad een rolmodel kunnen vinden? Of laten we ons de toekomst inrommelen zonder idee van wat er mogelijk is?

Op zich zijn de oplossingen voor de grote problemen van onze tijd er al. We hebben goede alternatieven voor bijvoorbeeld het energiesysteem, de bouw en de landbouw die passen in een duurzame wereld.

En we weten dat het niet alleen schadelijk, maar ook veel te duur is om radicale klimaatmaatregelen uit te stellen, de ongelijkheid verder uit de hand te laten lopen en de democratie verder uit te hollen. Het is duidelijk, maar we voelen het niet. We ervaren nu niet de crisis van onze kleinkinderen die worden geconfronteerd met de enorme kosten van zeespiegelstijging, van droogte en wereldwijde voedselschaarste en de migratiestromen die dat op gang brengt. We ontkennen de onzekerheid die er is rondom werk, inkomen en wonen. En we zijn niet voorbereid op de emotionele grilligheid en terechte woede van groepen burgers die aan het kortste eind trekken in een tijd van verandering. Met andere woorden: we houden vast aan een rationeel wereldbeeld vol welvaart. Een idee van normaliteit van de huidige tijd.

We zullen deze normaliteit, dit rolmodel van welvaart moeten doorprikken. Dat kan alleen als we ruimte maken voor radicale verbeelding. Stel de vraag: wat is een goed leven? En bedenk hoe absurd het is dat we niet in staat lijken, ondanks alle rijkdom en technologie, om werkelijk als gemeenschap, als mens op aarde een goed leven te leiden. En stel je voor hoe de samenleving eruit zou zien als jij haar mocht ontwerpen. Wat komt er boven? Hoe zou het voelen, ruiken en proeven? Vervolgens kun je kijken of er niet nu al kleine stukjes of snippers bestaan van die wereld. Waar kun je daadwerkelijk ervaren hoe het niet-kapitalisme eruit ziet? Of op welke plekken kun je wonen in een groene omgeving? Hoe voelt het als kinderen buiten kunnen spelen zonder door verkeer te worden overreden? Er zijn plekken waar dit kan, eilandjes waar de toekomst al begonnen is. Hier kun

je gaan voelen wat je mist. En als je hier anderen in mee kunt nemen, als er een gedeeld gemis ontstaat, kan het verlangen naar een andere wereld groeien.

Zou ik ooit mijn kleindochter kunnen vertellen dat het verzet begon met twijfel aan de normaliteit van het leven? Dat wat ooit vanzelfsprekend was, ging voelen als vreemd en extreem? Alle auto’s op de weg. Al het asfalt, de stenen wereld van de stad. De kale, levenloze graslanden daarbuiten. De efficiëntie, de snelheid. Het vele geld dat we uitgaven aan al die spullen in immense containerschepen. En al die dieren die in hokken lijden. Kan ik haar vertellen dat we het niet langer verdroegen, en andere vragen gingen stellen? Wat heeft echt waarde? Waarvoor kunnen we zorg dragen? Wat kunnen we een volgende generatie beloven?

Het verzet ontstond toen we voelden dat er een alternatief is. Een alternatief voor de gebroken relatie met de natuur, de vreemding tussen groepen mensen in dezelfde buurt, het verloren contact tussen generaties, de vluchtigheid van ons vermaak. En het verzet werd onhoudbaar toen we zagen dat elk van ons een rol heeft.

Dit is onze tijd. Het is aan ons om onze personages inhoud te geven en een rol van betekenis te spelen.

De wereld is ons podium! Daar staan wij, want wij leven nu! Talloze generaties kwamen voor ons. Maar nu zijn wij aan zet, op dat kleine moment in de tijd dat we actief meedoen, meebouwen aan het fascinerende spel van samenleven. De jaren dat wij zorgen voor Amsterdam, het hoofdstuk dat wij meeschrijven aan het verhaal van ons, mensen. Dit is onze tijd. Het is aan ons om onze personages inhoud te geven en een rol van betekenis te spelen.

En, als ons podium de wereld is, wie zitten er in de zaal? Dat zijn toekomstige generaties. Die kijken toe, vanuit 2125, naar wat wij nu doen. Ze zien de vreselijke rommel van de situatie waarin we ons bevinden. Klimaatverandering stelt ons voor een ongekende taak. De samenhang in de samenleving valt uiteen. En ze kijken naar ons, vol verwachting. Laten we hen niet teleur stellen.

Wordt Amsterdam 850 jaar?
Merlijn Twaalfhoven
Photo: Amsterdam Alternative

De Nieuwe Anita viert haar 20e verjaardag

Text: Layla Gijzen

Illustration: DNA

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

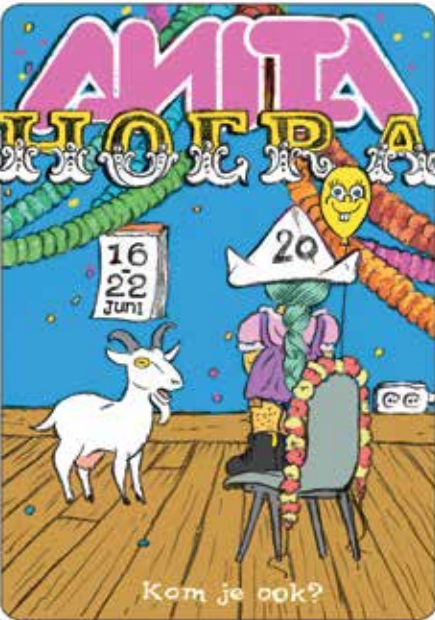
Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

De Nieuwe Anita viert haar 20e verjaardag!

De afgelopen 20 jaar is alles voorbij gekomen in onze kelder en

café. Van underground cinema tot literaire avonden, van zweten- de first time DJ's tot doorgewinterde podiumbeesten. En dat moet gevierd worden!

Daarom organiseren wij een met programma's dichtgemetselde feestweek van 16 tot 22 juni waarin we onze klassiekers eren maar ook zoals je gewend bent met veel nieuws komen.

We vieren dat de Nieuwe Anita een veilige haven is gebleven voor experiment en betaalbare cultuur, in een stad waar kleine podia steeds vaker het onderspit delven. Het belang van ruimte voor experiment is nog nooit zo belangrijk geweest, dus wij gaan nog 20 jaar door!

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op www.denieuweanita.nl of volg onze socials.

Meer info over de programma's verschijnt op [www.denieuwe](http://www.denieuweanita.nl)

vrije ruimte festival

sat 29 mar - **ot301**

sat 5 apr - **bajesdorp/grond**

thu 10 apr - **ru paré**

thu 8 may - **cinetol**

fri 16 + sat 17 may - **de appel**

sun 15 jun - **filmhuis cavia**

sat 28 jun - **occii**

sat 5 jul - **ndsm treehouse**

sun 7 sep - **plantage dok**

sat 20 sep - **het groene veld**

celebrating ten years
amsterdam alternative

Vrije Ruimte Festival poster
Ontwerp: Ivo Schmetz

24

Amsterdam Alternative
Issue #60 // May - Jun 2025
www.amsterdamalternative.nl

